Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

● № 156 (9652).

● 1989 йил 22 август сешанба

Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1989 йил 19 августда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XVI пленуми бўлди.

Пленум Андижон область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Орифжонов ва Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари Р. М. Худойбергановнинг областларда ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштиришнинг энг муҳим шарти сифатида қишлоқда шахсий ёрдамчи хўжаликларни ва уй-жой қурилишини ривожлантиришни таъминлашга оид ҳисоботларини тинглади.

Пленум аҳоли талаб ва эҳтиёжларини қондиришнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларини кўриб чиқиш ва амалга ошириш тадбирлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди. Д. Д. Берков Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари этиб тасдиқланганлиги муносабати билан пленум уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари вазифасидан озод қилди. М. Ҳ. Холмуҳамедов пенсияга чиқиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ва Марказий Комитет бюросининг аъзоси вазифаларидан озод қилинди. СССР Олий Советининг экология ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш комитетининг раиси этиб сайланган Қ. Салиқов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси вазифасидан озод қилинди. В. И. Огарок СССР Олий Совети Иттифоқ Совети план ва бюджет-молия комиссияси раисининг ўринбосари этиб сайланганлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси вазифасидан озод қилинди.

Пленум Ш. Р. Мирсаидов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари — республика Давлат план комитетининг раиси этиб тайинланганлиги муносабати билан уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети социал-иқтисодий бўлимининг мудири лавозимидан озод қилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биология фанлари бўлимининг академик-секретари бўлиб ишлаган Ж. Ҳамидов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари қилиб сайланди. Пленум «Узагрострой» республика давлат-кооператив қурилиш бирлашмасининг раиси — республика министри бўлиб ишлаган Б. С. Ҳамидовни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг социал-иқтисодий бўлими мудири этиб тасдиқлади.

Пленумда уруш ва меҳнат ветеранлари республика совети раисининг ўринбосари Н. А. Муҳитдиновнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленумида Марказий Комитетнинг собиқ иккинчи секретари В. П. Анишчев шанига айтилган танқидий мулоҳазаларни текшириш юзасидан Марказий Комитет комиссиясининг иши натижалари тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Барча муҳокама этилган масалалар юзасидан музокараларда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аграр комиссиясининг раиси Д. Д. Берков, Андижон область Бўз районидаги Партия XX съезди номли совхоз партия комитетининг секретари Ф. Исроилова, Хоразм область Боғот районидаги Нариманов номли колхоз раиси А. Искандаров, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари — республика агросаноат комитетининг раиси С. Ержонов, Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг раиси О. А. Алимов, Тошкент область Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси М. Исматов, Сурхондарё область Қумқўрғон районидаги «Москва» колхозининг раиси Р. Чориев, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш кенгашининг раиси И. Искандаров, Олмалиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Абдувосиқов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси иссиқлик физикаси бўлими лабораториясининг мудири П. Қ. Ҳабибуллаев, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимлик моддалари химияси институтининг директори А. И. Глушенкова, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Э. Ю. Юсупов, Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори М. М. Мирзаев, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети кафедрасининг мудири Л. Қаюмов, Наманган область партия комитетининг секретари Д. Дадажонова, Ўзбекистон ССР табиатни муҳофаза қилиш давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари С. А. Хўжаева ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. А. Каримов якунловчи нутқ сўзлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия Контроли Комитетининг масъул ходими В. С. Бородин иштирок этди.

Шу билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини тамомлади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиумининг 18 август куни бўлиб ўтган мажлисида республикада медицина хизматининг аҳволига доир масала муҳокама қилинди. Соғлиқни сақлаш ишида сўнгги йилларда баъзи силжишлар бўлгани таъкидланди. Бироқ медицина хизматининг умумий даражаси ҳозирги талаблардан орқада қолмоқда. Айниқса оналик ва болаликни муҳофаза қилиш ишлари қониқарсиз аҳволда.

Президиум аъзоларининг фикрича, ана шу ва бошқа камчиликлар республика соғлиқни сақлаш министрлиги (С. М. Баҳромов) коллегияси, марказий аппарати фаолиятининг услуб ва методларида туб ўзгаришлар бўлмаганлиги, даволаш-профилактика муассасаларининг иши устидан (Д. А. Асадов) назоратнинг пасайиб кетганлиги, дори-дармонлар билан қониқарсиз таъминланаётганлиги ва медицина ускуналаридан самарали фойдаланилмаётганлиги туфайли юзага келган. Болалик ва туғруққа ёрдам хизмати (Д. Н. Қобулова), санитария-эпидемиология таъминоти (Ш. Ш. Шоваҳобов) яхши йўлга қўйилмаганлиги айтиб ўтилди, соғлиқни сақлаш ва медицина ходимлари имкониятидан етарли даражада ва оқилона фойдаланилмаётганлигига (Ш. Ш. Ҳамроев) эътибор қаратилди. Натижада республикада мураккаб санитария-эпидемиология вазияти сақланиб қолмоқда. Соғлиқни сақлаш объектларини қуришдаги жиддий камчиликлар йиллар давомида бартараф этилмаяпти. Шу беш йилликнинг уч йили мобайнида 87 миллион сўм ўзлаштирилмай қолди. Бухоро (Н. М. Карякин), Самарқанд (Б. Ҳамроев), Хоразм (В. И. Пустовойт) область ижроия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети (Н. В. Мачтаков) объектларни айниқса қониқарсиз қурмоқдалар. Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети, «Аралводстрой» студентлар қурилиш отряди ҳамда Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги давлат комитетининг айби билан қишлоқ амбулаториялари, фельдшерлик-акушерлик пунктлари ва сут таомлари ошхонаси қурилишида хатарли аҳвол вужудга келди.

Республика Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги раҳбарларидан, министрлик коллегиясидан СССР Министрлар Советининг «Соғлиқни сақлашда янги хўжалик механизми тўғрисида»ги низомига мувофиқ аҳолига медицина хизмати кўрсатишни ташкил этишни тубдан яхшилашга, соғлиқни сақлаш системасини хўжалик юритишнинг янги шароитига ўтказишга қаратилган программа бажарилиши учун кадрларнинг шахсий жавобгарлигини оширишни талаб қилди.

Президиум мажлисида министрликлар ва идоралар, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг қора ва рангли металлар темир-терсакларини тайёрлаш ва топшириш планлари бажарилишини таъминлашга оид ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Қора ва рангли металлар темир-терсакларини тайёрлаш, топшириш билан боғлиқ ишларнинг аҳволи ҳамон қониқарсиз эканлиги айтиб ўтилди. Шу йил етти ойлик плани бажарилмади. Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети (18963 ва 679 тонна), Ўзбекистон ССР Давлат қурилиш комитети (5450 ва 443 тонна) корхоналари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети (4430 ва 116 тонна), Самарқанд область ижроия комитети (6070 ва 404 тонна), Тошкент шаҳар ижроия комитети (3956 ва 488 тонна) шу давр ичида айниқса анча қолоқликка йўл қўйдилар. Натижада металлургия корхоналари ишида жиддий узилишлар рўй берди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Госпланига (В. И. Плетнев), «Узвторчермет» (В. И. Ушаков), «Узвторцветмет» (М. Ғ. Ғозиев)га Ўзбекистон ССР министрликлари ва идоралари, иттифоқ қарамоғидаги корхоналар республиканинг бутун территориясида темир-терсак топшириш юзасидан давлат буюртмасини бажаришларини таъминлашни ва унинг бажарилиши устидан таъсирчан назорат ўрнатишни топширди. Шу йил сентябрь—октябрь ойларида қолоқликнинг ўрнини тўлдириш ҳамда 1989 йил ва беш йиллик планлари сўзсиз бажарилишини таъминлаш лозим.

Президиум мажлисида кооперативлар фаолиятини тартибга солиш ва уларнинг Ўзбекистон ССРни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга қўшадиган ҳиссасини кўпайтириш тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқиш республика комиссиясини тузиш ҳақида қарор қабул қилинди.

Ижрони назорат қилиш тариқасида ҳарбий хизматга чақириладиган ёшгача ва ҳарбий хизматга чақириш ёшида бўлган йигитларни СССР Қуролли Кучларида ҳақиқий ҳарбий хизматга тайёрлашга оид қарорларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги ахборот тингланди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиумининг мажлисида бошқа бир қанча масалалар ҳам муҳокама этилиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

● Биз байналмилалчилармиз

ЧЎЛДА БАХТИНИ ТОПГАНЛАР

БЎЛИМ пахтазорларини тожик диёридан келган Абдунаби Усубалиев бошчилик қилаётган ўзаро текшириш комиссияси ва қўшни мусобақадош Ойбек номли совхоз директори Нормурод Эҳсонов бошлиқ группа аъзолари билан кўздан кечирар эканмиз, тўпланган ҳосилни кўриб, дил яйрайди.

Ҳамроҳим Тожикистонда ўсиб улғайган. У ўзбек халқининг урф-одати, меҳнаткашлигини жуда яхши биладди. Буни унинг сўзларидан англаш мумкин.

— Мен йигирма беш йилдан буён қишлоқ хўжалик соҳасида инженер бўлиб ишлаяпман. Шу давр мобайнида республикангизнинг бир қанча пахтачилик областларида бўлганман. «Ленинград» совхозига ҳам иш юзасидан келганман. Лекин бу бўлимга биринчи марта келишим. Бўлимга раҳбарлик қилаётган бошлиқ кўпни кўрган тажрибали одамга ўхшайди, деб ғўзадаги ҳосилга ишора қилди.

Бу пайтда комиссия келганидан хабар топган узун бўйли, қирра бурун, қотмадан келган, ёши ўттизлар атрофидаги бўлим бошқарувчиси мотоциклни тариллатиб биз томон келарди. Шокир етиб келгунча у ҳақда ҳамроҳимга ҳеч нарса демай, суҳбатлашиб турдик.

У етиб келгач А. Усубалиевга таништирдим.

— Мана шу йигит сиз ғойибона таърифлаган тажрибали деҳқон, Шокир Аҳмедов.

— Шундайми, механизатор бўлса керак деб ўйлабман,— Абдунаби ака Нормурод акага тўғрими дегандай имо қилди.

— Абдунаби ака, аммо тўғри топдингиз, сизга ўхшаган бу йигит ҳам олий маълумотли инженер,— деди Нормурод Эҳсонов.

— Раҳмат сизга, Шокиржон ука, далаларингизни айланиб кўрдик, бу йилги ҳар томонлама оғир келган йилда етиштирган кўчатингиз ёмон эмас.

У бир нафас ўйланиб гапида давом этди.— Лекин айрим жойлар чанқаган, қисман ерларни ўргимчаккана босибди. Яна айрим сувчиларни қуйган суви сифатсиз, шунинг учун тез кунда бутун кучни сарфлаб бартараф қилмасангиз кузда кўзланган ҳосилни ололмайсиз.

— Камчиликларимизни очиқ ойдин айтганингиз ва фойдали маслаҳатларингиз учун раҳмат,— деди Шокир Аҳмедов.— Сиз билан суҳбатимизни вақтинча тўхтатамиз. Чунки кўриниб турган тепаликда кўтарма ариқ бор. Шу дамба уриб кетибди, тезда ишчиларни йиғиб олдини олмасак, сўнг қийин бўлади. Тушликда шийпонда учрашамиз.

— Ёш бўлса ҳам серғайрат йигит экан,— деб машина томон юрди Абдунаби ака.

Соҳаси бир бўлган тожикистонлик меҳмоннинг Шокирга берган баҳоси, қолаверса бу меҳнаткаш йигитни жуда яхши билганлигим мени у ҳақда ёзишга ундади. Ҳалол меҳнат инсонни улуғлайди, доимо яхшилик сари бошлайди. Шунга тушунган, амал қилган ҳар бир виждонли инсон меҳнат қилиб эл ишончини оқлайди.

Кўп миллатли совхозимизда меҳнатсевар, эл эътиборига тушган йигитлардан бири район советининг депутати, райком аъзоси, тўртинчи бўлим бошқарувчиси Шокир Аҳмедовдир.

— «Ленинград» совхози одам борса қўрқадиган ерлар эди ўшанда. Менга қолоқ бир бўлим механиклигини беришди. Тўрт йил механик бўлиб ишладим,— дейди Шокир Аҳмедов.— Бўлим бир неча йиллар давомида планларини тўлдирмас экан. 1984 йили бўлим бошқарувчиси қилиб тайинланганимдан кейин бўлим аҳли билан гапни бир жойга қўйиб ҳаракат қилдик. Натижада ўша йилнинг ўзида пахта ва бошқа экинлар плани бажарилди. 1988 йили областда биринчи бўлиб пахта сотиш планини ўринлатдик. 27 сентябрь куни ғалаба рапортига имзо чекдик. Бўлимни яхши бўлиб кетишига бригада бошлиқлари Умаров Изюл, Тошқулов Холиқул, Абдунабиев Абдували, Фазлиев Нуродинлар ўзларининг жуда катта ҳиссаларини қўшдилар. Бўлимда меҳнат қилаётган Жуматов Абдусалом, Фаҳлиев Нуродин бошлиқ ижарачилар районда биринчилар қаторида планларини бажардилар. Бу йил ҳам улар қаттиқ меҳнат қилишаяпти. Ернинг ҳаммасини оилавий ижарачиларга бўлиб бердик. Уларга мустақиллик берганмиз. Ҳар бир киши ўз ишини билиб қилаяпти. Бу йилги ҳосил жуда яхши. План ва топшириқларни бажарамиз. Терим мавсумига техникани тайёрлаб қўйдик. Олтита терим машинаси шай бўлиб турибди. Ҳозирги кунда уларни камчиликлари тузатилиб, кераклй жойлари яна бир бор кўздан кечирилмоқда. Пахтамизни 80 процентини машиналарда териб олиш ниятимиз бор.

Бизда муаммолар ҳам кўп. Авваламбор пахта нархи оширилиши керак. Совхозимиз газлаштирилмаган, радиолаштирилмаган, телефон йўқ. Шу айтилган камчиликлар йўлга қўйилса яхши бўларди.

Бу йил бўлим деҳқонлари пландаги 449 гектар ерга барака уруғини қададилар. Баҳорни инжиқ келиши натижасида май ойининг бошларида 250 гектар ерни қайта экишга мажбур бўлдилар. Бўлимдаги турли миллат вакиллари қолоқликни бартараф этиш учун кечани кеча, кундузни кундуз демай бир жону бир тан бўлиб, фидокорона меҳнат қилиб вақтида тўлиқ ҳосил олишга эришмоқдалар. Бундан беш йил олдин чўлга қалб амри билан келган Абдусалом Исмонов деган ўзбек йигити ўн гектар ерни ижарага олган эди. Ўша йилнинг ўзидаёқ 18 центнер ўрнига 30 центнер ҳосил кўтаришга эришди ва барчага намуна бўлди.

Бу йил Абдусалом укаси билан 20 гектар ер олиб, 30 центнердан ошириб пахта ҳосили олишга аҳд қилган. Ҳозирги кунда бўлимда Исмоновлар сафи кенгайиб бормоқда. Чунки бу йили 250 гектар ерни 15 га яқин оила аъзолари ижарага олдилар. Уларнинг мақсади ҳосилдорликни бўлим бўйича пландаги 19 центнер ўрнига 25 центнерга етказишдир.

Албатта бўлимда меҳнаткашларнинг меҳнат қилиш ва яшаш шароитини яхшилашга ҳаракат қилинмоқда. 1989 йилнинг ўзида ўнлаб ёш оилалар янги қурилган замонавий уйларга кўчиб кирдилар. Яна 20 оилага ўзлари қуриб олишлари учун 15—20 сотихдан ер ажратиб берилди. Кундан-кунга кенгайиб, қад кўтариб бораётган бўлим марказида янги ҳаммом, савдо шаҳобчалари, дорихона, сартарошхона ва кутубхоналар мунтазам ишлаб турибди.

Лекин ҳаммадан муҳими бўлим меҳнаткашларининг ҳамжиҳатликда меҳнат қилаётганлигидир. Фақат бўлимдагина эмас, «Ленинград» совхозида турли миллат вакиллари аҳил, иноқ бўлиб ишламоқдалар ва яшамоқдалар. Аминмизки, бу халқлар ҳамкорликда бундан буён ҳам жамият ривожига, Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаверадилар.

Додо ШОКИР,
Бекобод райони.

САБЗАВОТКОР ЭЪТИРОЗИ

ДАВОСИНИ ИЗЛАШ КЕРАК

Не-не машаққатлар билан экин экиб кўкартирсанг-у, бироқ гажов ҳосилга кирганида бирданига барглари сўлиб палаклари қурий бошласа, жуда алам қиладида кишига! Афсуски катта-катта майдонлардаги сабзавот пайкалларида ҳар йили ана шу аянчли ҳолат такрорланади.

— Бундан бир ҳафта илгари помидор гуркираб ўсиб турган эди,— дейди Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бригадири Убайдулла Ваҳобов.— Мана энди қаранг, худди кўмир кукуни сепилгандек қорайиб қолди. Сўрувчи ҳашарот, оқ пашшанинг касофати бу. Ҳайрон бўламиз, наҳотки фан-техника ривожланган ҳозирги бизнинг давримизда олимларимиз бунинг давосини топа олишмаса?!

— Энди план нима бўлади?

Бригадир қорайиб кетган палаклар тагидаги ним қизил, қип-қизил помидор ҳосилларини кўрсатиб дейди:

— Буёғидан кўнгил тўқ, ахир бу ердаги кўчатларни 18 апрелда плёнка тагига экканмиз. Роса меҳнат қилдиқ. Гап шундаки, агарда касал тушмаганида, ҳар гектардан пландаги 40 тонна ўрнига 80—90 тонна ҳосил топширишимиз мумкин эдида! Чунки эгатларни юмшатиб, сув қўйиб турсангиз, помидор кеч кузгача ҳосил бераверади.

Шу райондаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозининг Ҳамро Жамлиев бригадасида бўлганимизда ҳам деҳқонларнинг эътирозини эшитдик.

— Энди оқ пашша майли-я, Колорада қўнғизи ҳам тарқала бошлади. Биз пайкал атрофларига бақлажон эккан эдик. Бу экин оқ пашшага «тузоқ» бўлди. Лекин барибир бу ҳашаротларни йўқотиб бўлмаяпти!

Сабзавоткорларнинг эътирозлари ўринлидир. Олимлар, мутахассислар бу ҳақда астойдил ўйлаб кўришлари, сабзавот экинлари ҳосилдорлигини камайтириб юбораётган ҳашаротларга қарши курашнинг самарали усулларини тавсия этишлари керак.

Н. ИСАЕВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми Арманистон ССРдаги зилзила оқибатларини тугатиш чоғида мардлик ва фидокорлик билан ҳаракат қилгани учун 1989 йил 17 августдаги фармони билан электр пайвандчилар, автомобиль ҳайдовчилари, кранларнинг машинистлари, бошқа касбдаги ишчилар, мастерлар, мутахассислар, умумий овқатланиш корхоналари, оғир, қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлик, енгил ва ўрмон саноати савдо ва матлубот кооперацияси ходимлари группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Фармонлар «СССР халқ депутатлари съезди ва СССР Олий Совети ведомостлари»да эълон қилинади (ТАСС).

БИРИ-БИРИДАН ШИРИН...

Тошкент шаҳрининг К. Маркс кўчаси яна бобо деҳқон тортиқ этган полиз маҳсулотлари билан тўлиб тошди. Бу галги қовун сайлида республикамизнинг барча областларидан келтирилган қовун-тарвуз, сабзавот маҳсулотлари савдога қўйилди.

Об-ҳавонинг инжиқликларига қарамай, саҳий замин деҳқонларга мурувват қилди. Етиштирилган маҳсулот кўзланганидан анча мўл бўлди. Шаҳарликлар ва пойтахт меҳмонлари бажонидил харид қилаётган «Кўкча», «Босволди», «Бўрикалла», «Мирзачўл» қовунларининг ҳар бир тилими тилни ёргудек.

— Область далаларидан пешма-пеш олиниб келинаётган олма, олхўри, шафтоли, нок, узум, бодринг ҳамда помидорларни ҳам харидорлар мамнунлик билан харид қилишаяпти,— дейди шаҳар агросаноат бирлашмаси ташкилий бўлими бошлиғи Михаил Абрамович Кривовяз.— Бу йилги савдонинг ўтган йилдагидан фарқи шундаки, харидорлар билан келишилган ҳолда маҳсулотлар нархи белгиланган. Шунингдек, республиканинг барча область районларидан олиб келинаётган маҳсулотларни Чилонзор район озиқ-овқат савдо идорасига қарашли дўконлар ходимлари сотишмоқда. Бу ишда пойтахтнинг А. Икромов, Ленин, Сергели районлари, «Тошкент» фирмаси аъзолари ҳам жонбозлик кўрсатмоқда. Улар ёрдамида 608 тонна маҳсулот сотилди.

Уч кун давом этган қовун сайлида жаъми 983,4 тонна маҳсулот сотилиб, шундан 504 тоннаси қовун-тарвузлар бўлди.

Р. УСМОНОВА.

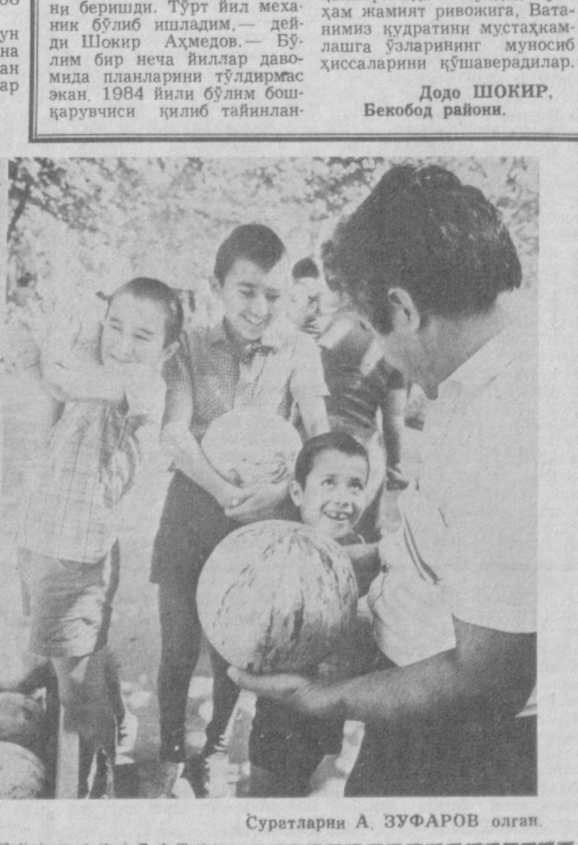

Бободеҳқон тўкиб тер, Уруғдан бол яратди.
Саҳоватли она ер, Неъматларин яйратди.

Суратларни А. ЗУФАРОВ олган.

• Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

ОШКОРА МУЛОҚОТДАН ҚОЧМАНГ

КПСС Марказий Комитети қабул қилган қарорга мувофиқ партия аъзоси 15 кишидан кам бўлган партия группалари, цех ва бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтаяпти. Қарорда таъкидланганидек, ҳисобот-сайлов йиғилишлари партия фаолиятини ислоҳ қилиш жараёнида унинг ташкилотлари ҳамда коммунистларнинг иш шаклларини ҳамда усулларини янгилашда муҳим рол ўйнаши керак. Мунозаралар коммунистларни принципиал социалистик асосда жипслаштиришга, онгли партиявий интизомни мустаҳкамлашга хизмат қилиши, қабул этилган қарорларни бажаришда ҳаракат бирлигини таъминлаши лозим.

Партия группаси ташкилотчиси С. Хегайнинг ҳисобот доклади баландпарвозроқ бўлди. Танқид ва ўзини-ўзи танқид сезилмади. Тўғри, «Аҳангаранцемремонт» корхонасида кейинги йилларда маълум ўзгаришлар бўлди. Маҳсулот ишлаб чиқариш 7 ойлик плани 101,3 фоиз адо этилди. 123 минг сўмликдан кўпроқ соф иқтисодий фойда олинди. Докладда шунга ўхшаш ижобий мисоллар кўплаб келтирилди. Лекин партия группасининг омма орасида олиб бораётган ташкилотчилик ва сиёсий ишлари эътибордан четда қолди. Музокарада сўзга чиққанлар докладдаги бу камчиликни тўлдиришга ҳаракат қилдилар.

— Партия группаси тор доирада иш олиб бораяпти, — деди слесарь Д. Иззат.— Партиясизлар ўртасида тарбиявий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Ўтган йиғилишларда коммунистлар зиммасига миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш, ҳушёр турмуш тарзини қарор топтириш бўйича маълум вазифалар юкланган эди. Лекин қабул қилинган қарорлар қоғозда қолиб кетди. Берилган топшириқлар қандай бажарилаётганлиги вақти-вақти билан текшириб борилмади. Партия группаси назоратининг йўқлиги оқибатида бир қатор нохушликлар келиб чиқди.

— Мураббийлик ҳаракатини кенгайтириш ҳақида ҳам кўп гап бўлган эди,— музокарани давом эттирди цех бошлиғи Р. Сейтикаев, — чунки корхонада ишлаётганларнинг аксарияти ёшлардир. Уларни тарбиялаш, ҳунарли қилиш ветеранларнинг вазифасидир. Лекин мураббийлик ҳаракатига эътиборсизлик билан қаралаётганлиги учун ҳам ёшлар ўртасида тартиббузишлар, ичкиликбозликлар авжига минмоқда.

Бошқа коммунистларнинг сўзлари ҳам жиддий бўлди. Ҳисобот даврида бўлиб ўтган йиғилишларда идеология ишларини яхшилаш, тарбиявий ишларни кучайтириш билан боғлиқ масалалар онда-сонда кўриб чиқилди. Йиғилишларнинг аксариятида фақат хўжалик ишлари билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Партия йиғилишлари ишлаб чиқариш йиғилишларидан фарқ қилмади. Кўпгина коммунистларнинг авангардлик роли сезилмайди. Улар партиясизлар билан маълум масалалар бўйича юзма-юз мулоқот қила олмайдилар. Ўткир масалаларни четлаб ўтишга ҳаракат қиладилар.

Бу камчиликлар партия группаси ташкилотчиси С. Хегайнинг масъулиятсизлиги оқибатида келиб чиқмоқда. У муносиб етакчи бўла олмади. Шу боисдан ҳам ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистлар унга бошқа ишонч билдиришмади. Газ-электр пайвандчи И. Раҳматуллин группа ташкилотчиси этиб тайинланди.

Оҳангарон районидаги бошқа корхона ва хўжаликларда ҳам ҳисобот-сайлов йиғилишлари қизғин давом этаяпти. Ворошилов номли совхоз автогаражида тўрт нафар коммунист меҳнат қилмоқда. Етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмай манзилга элтиб беришда уларнинг роли катта бўлаяпти. Шунга қарамай партия группаси ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиққан коммунистлар бажарилган ишларга танқидий кўз билан қараб галдаги вазифаларни аниқ белгилаб олдилар.

Гаражда ўндан ортиқ ёшлар ишлашаяпти. Лекин улар тажрибали ҳайдовчиларга бириктириб қўйилмаган. Ёшлар ўртасида олиб борилаётган тарбиявий ишлар талаб даражасида эмас.

Назоратнинг йўқлиги учун совхоз машиналаридан шахсий манфаат йўлида фойдаланиш ҳоллари тез-тез учраб турибди. Автогаражни пудрат усулида ишлашга ўтказиш эса хўжалик раҳбарларининг эсига келмаяпти. Агар пудрат усули жорий қилинса, эҳтиёт қисмлари, ёнилғи-мойлаш материаллари сезиларли даражада иқтисод қилинган, машиналардан фойдаланиш коэффициенти ошган бўларди.

«Аҳангаранжелезобетон» кооперативи коммунистларининг йиғилиши антиқа ўтди. Йиғилиш аслида 4 августда бўлиши керак эди. Лекин партия группаси ташкилотчиси Н. Лисенконинг бетоблиги учун йиғилиш 9 август соат 16 га кўчирилди. Шу куни биз кооперативга йиғилиш бошланишидан бир соат олдин етиб келдик. Лекин эълон кўринмасди.

— Етти коммунистга ҳам эълон осиш шартми,—деди партия группа ташкилотчиси Н. Лисенко.— Уларни оғзаки огоҳлантириб қўйган эдик. Дарвоқе йиғилиш ўтиб бўлди. Чунки кооператив раиси Л. Лигай Тошкентга кетмоқчи эди. Бош инженер А. Кимнинг эса муҳим иши чиқиб қолди. Шуни ҳисобга олиб йиғилишни 12.30 га кўчирдик. Йиғилиш жуда ҳам жонли ўтди. 1,5 соат давом этди.

Биз ҳайрон бўлдик. Ҳозиргина кооператив раисини ҳам, бош инженерни ҳам кўрган эдик. Демак улар ҳеч қаёққа кетишмаган. Фақат бизни соат 16 га таклиф этган кооператив партия ташкилоти секретари Б. Ниёзов темирйўл станциясига кетган экан.

Йиғилиш протоколларини кўздан кечирмоқчи бўлдик. Ҳисобот доклади икки қоғоздан ошмаган. Группа ташкилотчиси умумий гаплардан нарига ўтмабди. Ҳисобот даврида бирор марта ҳам партия йиғилиши ўтказмагандан кейин нимани ҳам гапириш мумкин. Доклад юзасидан икки-уч киши сўзга чиқибди. Лекин уларнинг фикрлари протоколда қайд этилмаган. Сайлов ҳам қизиқ бўлибди. Партия ташкилоти секретари Б. Ниёзовнинг таклифи билан бош инженер А. Ким партия группаси ташкилотчиси этиб сайланибди. Шундай қилиб йиғилиш номигагина ўтиб коммунистлар тарқалишибди. Шошма-шошарлик билан ўтказилган бундай йиғилишлар қанчалик фойда бериши бизга қоронғи.

М. ҚАЮМОВ,
О. ХУШНАЗАРОВ.

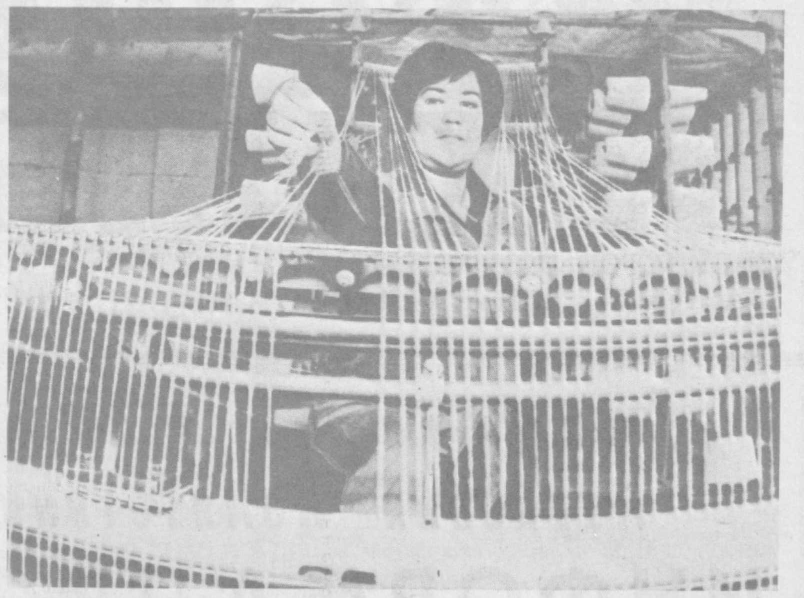

● «МАЛИКА» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси пойтахтдаги йирик енгил саноат корхоналаридан бири. Бу ерда минглаб аёллар меҳнат қилишади. Уларнинг иш ҳамда дам олиш шароитлари тобора яхшиланиб бораяпти. Юзага келаётган ўзгаришлардан бирлашманинг 2-тўқув участкаси коллективи ҳам мамнун. Улар эришилаётган ютуқлардан руҳланиб, юксак меҳнат унумдорлиги ва сифат кўрсаткичларига эришмоқдалар. Суратларда: участканинг пешқадам тўқувчиларидан Н. Раҳматуллаева (юқорида) ва Н. Калугиналар (қуйида) иш устида.

Т. КАРИМОВ суратга олган.

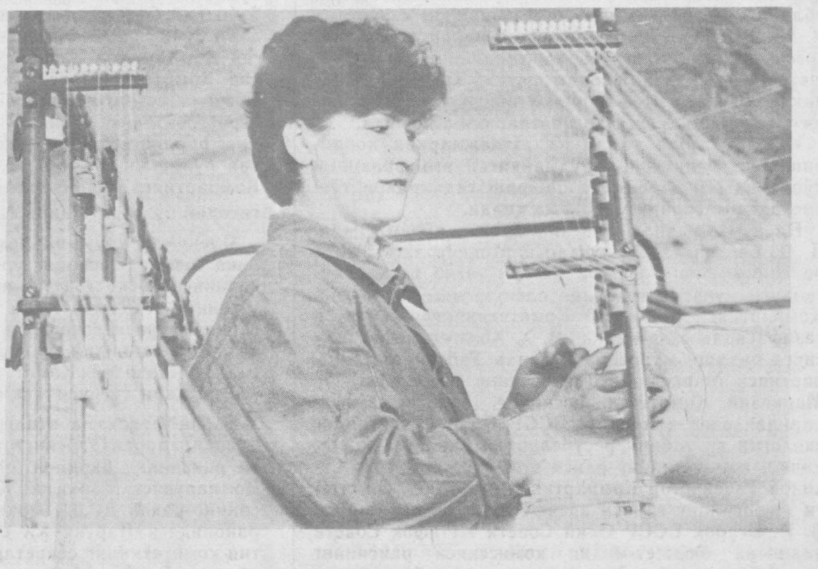

• Ўқитувчиларнинг август кенгашлари олдидан

ЭЪТИБОР ЕТАРЛИМИ?

Бу мактабда бўлган киши, педагогик коллектив кейинги йиллар мобайнида ўқув самарадорлигини ошириш борасида анчагина ишлар қилганлигининг гувоҳи бўлади. Турли стендлар, альбомлар, фото, деворий газеталарда ўқув даргоҳи ҳаёти анча батафсил акс этган. Кўргазмаларни кузатган киши болаларни меҳнатга ўргатиш, уларни эстетик, ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор берилаётганлигини сезиб олади.

— Ислоҳот талаблари асосида ишлашга астойдил интиляпмиз,— дейди бизнинг биринчи суҳбатдошимиз бошланғич синфлар бўйича илмий бўлим мудири Сабоҳат Умарова.— Асосий эътибор ўқувчиларда мустақилликни шакллантиришга қаратилган.

У бизга ана шу услубни кенгроқ шарҳлаб берди. Бунда бошланғич синфларданоқ бола фақат дарсликлар билан чегараланиб қолмайди. Айтайлик, бирон бир ҳарфни ўрганиш ёки қандайдир сон ёки масалани ечиш ҳақида дарс ўтилди. Ана шу мавзу ўқувчига таниш бўлган ҳолатлар билан боғланади. Кўпроқ уй-рўзғорга оид ишлар, воқеалар, боланинг ўртоқлари билан бўлган муносабатларга «кўчган дарс» унинг онгида муҳрланиб қолади. Шу тариқа пойдевор мустаҳкамланади.

Албатта 2080 нафар ўқувчини ўз бағрига олган 63 та синфнинг ҳар бирида ўзига хос шундай изланиш билан ишлаш анча мушкул. Лекин ислоҳот талаби шундай. Ўқитувчи қайта қуришнинг актив иштирокчиси бўламан деса яқин-яқинларгача давом этиб келган хотиржамлик, баҳо қўйишдаги ноўрин саховат, ўқувчининг ота-онаси қайси амалда ишлашига қараб муомала қилиш сингари зарарли иллатлардан холи бўлиши керак. Мактабда тажрибали методист-педагог Ш. Қодирова бошчилик қилаётган ютуқларни оммалаштирувчи кенгаш ана шу камчиликларни бартараф этиш, ҳар бир дарснинг тўлақонли ўтилишига эришишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Бундай талабчанлик ўтган ўқув йилида яхши самаралар берди. Биз ҳикоя қилаётган Муроджон Ҳамроев номли 29-ўрта махсус мактабда ўтилган қатор очиқ дарслардан Собир Раҳимов районидаги бошқа мактаблар педагоглари ҳам дуруст тажрибаларни ўргандилар. Хусусан, бу ерда айрим фанлар бўйича ҳафталиклар, ҳамзахонлик кечалари, қизлар давралари, ўзбек тилига давлат мақоми бериш билан боғлиқ мавзулардаги дарслар анча бой таассурот қолдирди.

Мактабда кўп йиллардан бери ўқитилаётган араб тилига айниқса ўқувчиларда иштиёқ катта. Шу муносабат билан бу дарс ўтиладиган хона махсус техник воситалар билан жиҳозланди. Натижада ўзлаштириш даражаси сезиларли ортди. М. Исмоилова, Ф. Қодирова М. Сиддиқова, О. Пўлатова каби жонкуяр ўқитувчилар машғулот ўтадиган тарих, ўзбек тили ва адабиёти, биология, ашула дарси кабинетлари ҳам кўргазмали қуролларга, техник анжомларга бой.

— Биз,— дейди мактаб илмий мудири Марҳамат Ёқубова — ўтган йилдагидек эркин суҳбат тарзида ўтадиган район ўқитувчилари август кенгашида ветеран-педагоглар ёшларга мураббийлигини қатъий қилиб қўйиш керак деган таклифни айтмоқчимиз.— Кўп йиллар давомида иссиқ-совуқни кўравериб чиниққан, айниқса тарбия соҳасида бой тажриба тўплаган бундай устозлар фаолияти ёшлар учун ибратли мактаб бўлиши табиий. Иккинчи билдирадиган истагимиз: ҳамон ўқитувчининг «керак-керакмас» қоғозлар, журналлар, дафтарлар тўлдиравершидан холи этиш ҳақида. Бундай қоғозбозликка чек қўйиш пайти келди. Аксинча, бунинг ўрнига қимматли вақтни ўқувчи билан шуғулланнишга сарфлаш керак.

Шу мактаб педагогларининг дилларида армон бўлиб ётган яна бир мулоҳазани ҳам айтиб ўтмасдан бўлмайди. Бу ўқитувчига ҳамон эътиборнинг етарли эмаслигидир. Айниқса, педагоглар турмуш тарзини яхшилаш, уларнинг саломатлиги, кўнгилли дам олиши ҳақида росмана ғамхўрлик қилиш— ҳаётий зарурат бўлиб қолди. Ўқитувчи ўзининг сермашаққат меҳнати билан ҳар биримизнинг тақдиримизга даҳлдор бўлган инсонни шакллантираётганлигини унутмайлик.

Саида ЙЎЛДОШБЕКОВА,
ТошДУ талабаси.

ХАЛҚАРО СЕМИНАР

Жанубий Америкадаги тўққиз мамлакат ирригаторлари республикамиз мисолида сув ресурсларини ривожлантириш ва ундан фойдаланиш масалаларини ўрганиш учун Ўзбекистонга келишди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти иқтисод комиссияси Лотин Америкаси ва Кариб ҳавзаси мамлакатлари учун уюштирган ва Тошкентда очилган семинар программасига сув хўжалиги соҳасидаги етакчи мутахассисларнинг лекциялари, Ўзбекистоннинг энг катта гидроиншоотларига бориш, Мирзачўл ва Жиззах чўлларини ўзлаштириш тажрибасини ўрганиш киритилган.

(ЎзТАГ).

ПУДРАТ ҚЎЛЛАНГАЧ

Бекобод автомобиль ва темир йўл транспорти икки йилдирки, коллектив пудрати асосида ишламоқда. Пудрат қўллангач ишчи ва инженер техник ходимларнинг масъулият ҳисси ортди. Янги иқтисодий усул шарофати билан юк ортиш-туширишь ҳамда вагон ва паровозларни созлаш ишларини ташкил этиш ҳам такомиллаша бошлади. Натижада бу йил вагонларнинг юк ортиш майдонида туриб қолиш ҳоллари ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ярим соатга қисқарди.

Темирйўлчилар меҳнати унумдорлиги ортиб боряпти. Жумладан ўтган етти ойликда юк ортиш бўйича белгиланган план 32 процент ортиғи билан уддаланди. Шунга яраша олинаётган фойда ҳам кўпаймоқда. Темирйўлчиларнинг ўртача иш ҳақлари 50 сўм ошди.

Э. ИБРАГИМОВ.

МАСТЕРОВОЙЛАР

Майдаги ишчи ва солдатлар намойишлари Вақтли ҳукуматнинг биринчи инқирози эди. Бу инқироз чуқурлашмаслиги учун буржуазия хийла ишлатиб, ҳукуматга эсер ва меньшевикларни чақирди. Улар бунга розилик билдиришди. 1917 йил 5 майда Вақтли ҳукумат билан Петроград совети ижроия комитети ўртасида иттифоқ ҳукуматини тузиш ҳақида шартнома тузилди. Эсер Чернов, меньшевик Церетели ҳамда Скобелев министрлик лавозимларини эгаллашди. Шу тариқа марказда йирик буржуазия — Вақтли ҳукумат, майда буржуазия — эсер ва меньшевиклар иттифоқи вужудга келди. Тошкентда бўлса бунинг акси бўлди. Ишчи ва солдат депутатлари Тошкент Совети билан Вақтли ҳукумат органи — Туркистон комитети ўртасидаги кураш кескинлашди.

Туркистон комитети Тошкент Совети билан келишмай ўз ҳолига Сирдарё область комиссари лавозимига собиқ подшо амалдори Тризнани тайинлади. Участка пристави вазифасига эса собиқ офицер Ивановни тайин қилди. Бу икки амалдор ўтмишда подшонинг содиқ малайлари сифатида халқни қон қақшатган эди.

Турккомитет раиси Николай Шчепкин ўзбошимчалиги, ишчи ва солдатларни менсимаслиги ва умуман ўзини худди мустамлакачи подшо амалдори сифатида тутиши омманинг ғазабини қўзғади. Россия марказида Вақтли ҳукумат, Тошкентда эса унинг органи Туркистон комитети ўзининг буржуазия малайи ва унинг хизматкори сифатидаги моҳиятини кенг халқ оммасига кўрсатиб қўйди. Тобора кучайиб бораётган очарчилик, қимматчилик ва чайқовчиликка қарши ҳеч қандай чора кўрмади. Фақат Советларгина халқ аҳволига қайишиб ҳаракат қилар эди.

1917 йил 3 майда Тошкент Совети ва Сирдарё область Советлари съезди қўшма мажлисида Туркистон комитети фаолияти устидан назорат ўрнатиш ҳақида резолюция қабул қилинди. Қўшма мажлис собиқ подшо амалдорлари Тризна ва Ивановлар — революция душманларининг масъул лавозимларга тайинланиши демократияга зид воқеа, деб баҳолади. Мажлисда шаҳардаги озиқ-овқат танқислиги масаласи ҳам кўрилди.

Дон-дун етарли, лекин у яширилган. Чайқовчилар ғаллани атайин беркитишмоқда. Устаси фаранг бойлар донни ерга кўмиб, устидан ниқоблаш учун пахта экишган. Баъзи дон омборлари ўраларига кўмилиб, усти топиш қийин бўлиши учун шудгор қилинган. Тошкент Советы мажлисида ана шундай воқеаларга тегишли баҳо берилди.

Устахона ишчилари билан учрашувда депутатлар шаҳарда нон запаслари тобора камайиб, Тошкентда очарчилик бошланиши мумкинлигини рўй-рост гапиришди.

— Нега шундай?

— Чунки шаҳар озиқ-овқат комитети аъзоларининг кўпчилиги бой-савдогарлардир. Қарға қарғанинг кўзини чўқимайди, деганидек улар чайқовчиларга қарши чора кўра оладими?

Депутат Александр Першин ишчиларга қарата шундай дейди:

— Дон беркитган ва у билан чайқовчилик қилаётган кишиларга қаттиқ чора кўриш керак. Керак бўлса уйларини ҳам тинтув қилиш керак.

Устахона ишчиларидан Абдулла Ҳаитбоев ҳам ўз фикрини айтди.

— Нон масаласини янги шаҳарда ҳал қилса бўлади, лекин эски шаҳарда бу иш мушкул. Таклифим шуки, озиқ-овқат комиссиясига бизнинг эски шаҳардан ҳам вакиллар кирса. Умумий раҳбарликни эса Ўлка Совети аъзоси Александр Яковлевич Першин қўлга олсалар.

— Тўғри,— деди Константин Брикаев,— ўртоқ Першин ўзимизнинг ишчилардан. Бундай ишни фақат ишчигагина топшириш мумкин. Гап шундаки...

Ёдгор Тимофей Брикаевнинг ўғли Константин сўзларини тингларкан, эндигина йигирма учга кирган йигитнинг, ўз тенгқурининг гапга чечанлигига тан берарди. Иш билмасанг ҳам гап бил дейишган. Константин ишни ҳам боплайди.

— Ёдгор, ука, хушхабар! Абдулла, поччаси Абдулла Ҳаитбоев уни маҳкам қучоқлаб деди.

— Аканг Олим мардикорликдан келибди!

— Мана, Абдусамад акангдан сўра. Суюнчини ҳам ўшанга берасан.

Ёдгор асбобсозлик цехида ишловчи Абдусамад Ниёзовни яхши билади. Унга ишонса бўлади. Наҳотки?

АКАНИНГ АҲДИ

Олим Раҳимов аввалги соддадил Олим эмас эди. Ёдгор ҳам, Абдулла ҳам пайқашди. Анча ўзгарибди. Минск шаҳрида мардикор бўлиб ишлаган кезлари у кўп нарсанинг тагига етибди. Фикрлари салмоқли, гаплари босиқ.

Туркистондан зўрлаб мардикорликка сафарбар қилинганларнинг фронт ортидаги уқубатли кунлари ҳақида Олим Раҳимов ҳикояси даҳшатли эди. Ўлкадан сафарбар этилган 123 минг йигитдан ҳаммасига ҳам уйига қайтиш насиб этмади. Минглаб мардикорлар совуқ, очлик ва машаққатли ишдан нобуд бўлди. Тошкент эски шаҳридан кетган 7 минг кишидан 5 минги омон-эсон уйларига қайтди. Икки минги бепоён Россия тупроғида абадий уйқуга кетди.

— Биз у ерда ким дўст, ким душман эканини яхши англадик. Соддалигимиздан асар ҳам қолмади, почча.

Олим укаси Ёдгорнинг мастеровойлар қаторига қўшилганидан хурсандлигини яширмади. Ўзи ҳам устахонада ишламоқчи эканлигини айтди.

— Жуда яхши,— деди Абдулла Ҳаитбоев,— мана, Ёдгорбой ҳам кам бўлмаяпти. Фикримча, маҳалла-куйда ким кўп, ишсиз кўп. Уларни устахонага жойласак ёмон бўлмас эди. Таниш-билишларингга айт, бизга ишга келаверишсин.

Ўша куни ака-ука узоқ гаплашиб ётишди. Олим укаси ишловчи қуюв цехи билан астойдил қизиқиб қолди.

Эртаси куни Ёдгор у билан устахонага борди. Цех бошлиғи Олимни ишга қабул қилди. Энди чўян қабул қилиш, печларда эритиб қолипларга қуйилган чўянни вагонеткаларга юклаш Олимнинг вазифаси. Ёдгор эса малакали ишчи — у қолипловчи. Акадан ўзган ука!

Устахонада ишловчи ўзбеклар сони ҳам кўпайиб қолди. Айниқса, Абдулла Пўлатов бошлиқ бўлган обоз цехида улар кўпчиликни ташкил этарди.

Устахонадаги катта-кичик қурилишларда ҳам эски шаҳарлик уста-мардикорлар тер тўкишади. Очил Бобожонов, Мирзааҳмад Мирҳодиев, Акбархўжа Қосимхўжаев уларнинг сардорлари.

Ўзбеклар турли цехларда ишлашса ҳам туш вақтида бирга овқатланишади. Чой устида рўй бераётган воқеалар ҳақида ўзаро суҳбатлашишади. Ёз кунларининг бирида тушлик маҳалида Ёдгор дўсти Абдураҳмон Толиповнинг аҳдидан хабардор бўлди.

— Большавойлар фирқасига ўтмоқчиман,— деди у даврадагиларга назар ташлаб.

Уста бинокорлар, цехларда ишловчи ўзбек йигитлари бўйи паст, қотма бу йигитга ажабланиб тикилишди. Айниқса, ғишт терувчи ва сувоқчи бўлиб ишлаётган Абдураҳмоннинг икки укаси акаларининг гапидан анграйиб қолишди. Большавой!

— Мен ҳам,— деди Олим Раҳимов.

Аммо Ёдгор акасининг бу аҳдидан ажабланмади. Чунки Олим Россияда кўпни кўриб онги ўсиб, кўзи пишиб қайтган.

Ёдгор даврада ўтирган ишчилар ўртасидаги поччаси Абдулла ва унинг акаси Тўхтамуродга разм ташлади. Улар чеҳраларида қизиқиш ва ҳайрат уқиди.

— Чинданми, Олимбой?

— Аҳдим шу. Биз Абдураҳмон иккимиз ўйлаб-ўйлаб шунга келишдик.

— Арслон изидан, йигит сўзидан қайтмайди, деганлар. Балли, йигитлар!

Бу гапни устахонадаги чўян эритиш печи қурилишидаги уста Мирзааҳмад Мирҳодиев айтди. Мирза акани ҳамма билади ва ҳурмат қилади.

Большевиклар билан кўп йиллардан бери алоқадорлигини ҳам билишади.

— Камина ҳам большевик,— деди Мирзааҳмад ака атрофдагиларга маъноли нигоҳ ташлаб.

Эски Тошкентдаги «Иморатчи усталар жамияти» деб аталмиш касаба союзнинг бообрў раҳбарларидан бири бўлган Мирзааҳмад Мирҳодиевнинг сўзлари ишчиларни ўйга солди. Уламолар, бой-савдогарлар ғазабланиб тилга оладиган большевиклар қаторида шундай одамлар бўлса демак, улар иши ҳақ.

— Цехимиздаги эсеру меньшевиклар ким ўзи?— деди Исроил Хўжаев.

— Большевойларнинг акси-да, ака,— кулди Юсуф Хўжаев.

— Аммо улар ҳам бизга ўхшаган камбағал ишчиларку?— қўшимча қилди Тўхтамурод Ҳайитбоев.

Ўзбек ишчилари ҳайрон бўлганича бор эди. Устахонадаги ишчилар ўртасида эсерлар партияси аъзолари, меньшевиклар кўп эди. Ўзаро тортишув ва баҳсларда улар большевикларга қарши гапиришади. Сўзлари маъноли уларни. Қани, ажратиб кўрчи, ким ҳақ—ё ноҳақлигини?

— Ишда кўрамиз уларни кимлигини, шошманглар ҳали,— деди даврага фотиҳа қилиб Мирзааҳмад ака.

КУЗ КУНЛАРИДАН БИРИДА

Абдулла Ҳаитбоев устахонага олиб келган ака-ука Ойхўжаевлар анча уқувли бўлиб қолишди. Ҳакимхўжа ва Йўлдошхўжа электр ва темирчилик цехида ишлай бошлади.

— Нима қилса ҳам хўжа авлодидан-да!— ҳазил аралаш деди уларга қариндош Маҳмуд Ҳусанхўжаев.

— Нима биз фуқаро доимо пастда юрарканмиз-да,— гапга қўшилди Абдураҳмон Толипов. Энди уни фирқага киргандан бери «большавой» деб чақиришади ўзбеклар.

Бир гуруҳ ўзбек ишчилари устахона идораси олдидаги скамейкада ўтириб қизғин суҳбатга берилишган.

— Нимага чақиришибди-а?— дейди Ёдгор акаси Олимга. Нима қилса ҳам Олим большевик, ҳаммасидан хабардор.

— Ҳозир биласан, ука.

Олимнинг чеҳраси жиддий. Бугун у барча ўзбек ишчиларини шу ерга тўплаш ҳақида партиявий топшириқ олган.

— Салом, ўртоқлар!

Ичкаридан солдатча фуражкали киши чиқиб уларга яқин келди. У дурадгор Василий Ляпин эди.

Ишчилардан баъзилари уни яхши танишади. Большевик Ляпин худди дўсти Александр Першин каби ўзбек ишчиларига ўзини яқин тутади.

— Сизларни йиғишдан мақсад битта. Гап касаба союзлари ҳақида. Сизлар эшитгандирсиз бу ҳақда?

Ляпин касаба союзларнинг моҳияти ва мақсадини лўнда тушунтириб мақсадга кўчди.

— Устахонамиздаги ўзбек ишчилари эски шаҳардаги йирик касаба союзига ёзилишса яхши бўларди.

— Мусулмон касаба союзлари кенгашига,— қўшимча қилди Мирзааҳмад Мирҳодиев.

— Тўғри,— маъқуллади Ляпин,— бундан бизнинг кўзлаган мақсадимиз сиз, устахонадаги ўртоқлар воситасида эски шаҳар аҳолиси билан алоқани боғлашдир. Қолган гапларни мана сизларга яхши таниш Мирза ака айтадилар.

Василий Ляпин ўз цехи томон йўл олди. Ишчилар эса Мирҳодиев атрофига йиғилишди.

— Идорамиз Қорёғди маҳалласида. Исломхўжа устанинг ҳовлисида жойлашган. Ишдан сўнг ўша ерда бафуржа гаплашамиз.

Кечқурун улар Қорёғди маҳалласида кўрсатилган уйда кўпгина танишларини учратишди. Айниқса, барчага таниш Очил Бобожонов суҳбатидан жуда мамнун бўлишди. Уста Очилни мулла Очил деб ҳам чақиришади. Рус-тузем мактабини битирган. Маишатини ўйламай пешона терим билан рўзғоримни тебратай дея қора ишга кирган. Бухорои шариф, Қўқону Андижон ва Термурланг дарвозаси-ю Самарқандда ҳам қилмаган ҳунари қолмаган. Пахта тозалаш, ёғ заводлари қурилишида ғишт терувчи, сувоқчиликдан уста даражасига кўтарилган. Ўрта Осиё, Тошкент темир йўллари станцияларини бунёд қилишда уста номини олган. Энди эса пудратчи Аҳрорхўжанинг донг таратган устаси. Рус мастеровойлари ҳам у билан ҳисоблашишади. Домла, имомларнинг миш-мишларига қараганда мулла Очил ўша ҳокиму тўралар ҳам ҳайиқадиган инқилобчи мастеровойлар билан улфат эмиш. Бир косадан овқатни ҳам улар билан еармиш. Шариат пешволари шунинг учунми, уни хушламайди, аммо ундан қўрқишади. Устахона ишчилари Очил аканинг оғзига тикилган одамлар қаторида ўтиришди.

— Жон қулоғимиз сизда, — дейди Ғишткўприкдан келган уста Ғулом Камол ўғли.— Қани кўрсатинг, бизга нажот йўлини?

Чорпаҳилдан келган, ўрта бўй, яғринли уста Очил аста кўк чойни қуйиб суҳбатдошига узатади.

— Нажот йўли битта. У ҳам бўлса уюшиш, дўстлар. Бирлашган ўзар, қолганлар тўзар. Ташкилотда гап кўп. Эшитинг Султон араб ўгитларини. Султон араб деганлари Султонхўжа Қосимхўжаев эди. Касаба союзларига раҳбарлик қиладиган марказий орган — «Мусулмон касаба союзлари кенгаши» раиси. 1917 йил августида Тошкент шаҳар Думасига бўлган сайловларда тўртинчи — большевиклар рўйхатидан депутатликка сайланган. У эски шаҳар озиқ-овқат комиссияси таркибида бойлар билан тортишиб нуқул камбағаллар тарафида турганидан ҳамма хабардор. Очил Бобожонов эса унинг раҳбарлигидаги касаба союзда фирқа ячейкасининг бошлиғи.

— Эртага Александров боғида митинг бўлади,— дейди Султонхўжа тўпланганларга,— мастеровойлар билан бизлар ҳам ўша жойда бирга бўламиз. Гап шаҳарда ўз ҳокимиятимизни ўрнатиш ҳақида боради, дўстлар!

— Қандай ҳокимият?— сўради Абдулла Ҳаитбоев.

— Совет ҳокимиятини,— деди Очил Бобожонов жиддий оҳангда.

Бинокорлар ва устахона ишчилари даврасига тантанали сукут чўмди. Барчанинг дилида бир туйғу, миясида бир фикр ғужғон. Қизиқ, бу қандай ҳокимият экан?

Ҳамдам СОДИҚОВ.

(Давоми бор).

(Давоми. Боши газетанинг 2, 10 ва 18 август сонларида).

• Бу ҳақда область партия комитетининг пленумида гапирилган эди

ПУДРАТ ВА ЧЕК АФЗАЛЛИКЛАРИ

ҚАРИЙБ уч йилдирки, хўжалик юритишни янгича ташкил этиб, маҳсулот етиштиришга сарфланадиган барча харажатларни назорат қилишни чек системаси асосида амалга ошираётган Паркент районидаги Калинин номли совхоз меҳнаткашлари белгиланган план-топшириқларни ошириб адо этиб, экономикани юксалтириш бўйича олға қадам ташламоқдалар. Илғор хўжалик миришкорлари ўтган йили 23388 центнер узум, 6205 центнер мева, 497 центнер гўшт ва 7958 центнер сут етиштирдилар. Илгарилари ишлаб чиқаришдан атиги 70—80 минг сўм соф фойда олинган бўлса, 1988 йилга келиб бу кўрсаткич 288 минг сўмга етди. Энг муҳими шундаки, мана шу вақт мобайнида совхозда етиштирилаётган маҳсулотлар таннархи сезиларли миқдорда пасайди. Хўжаликнинг рентабеллиги 4,3 процентдан, 17,8 процентга кўтарилди.

Бундай ютуқларни қўлга киритишнинг асосий омиллари нимада? Ишни янгича ташкил этишнинг қайси қирралари маҳсулотлар сифатини яхшилашга ва салмоғини кўпайтиришга хизмат қилаётир? Жамоатчи мухбиримиз яқинда мазкур совхозда бўлиб, ишчилар, ўрта бўғин ва етакчи мутахассис кадрлар билан ана шу ҳақда суҳбатлашди.

● Пардабой ОЙХЎЖАЕВ, илғор пудратчи, 5-бригада аъзоси

— БРИГАДАМИЗДА узумчилик етакчи тармоқ ҳисобланади. Ўтган йили коллективимиз аъзолари давлатга 260 тонна сархил узум топширишиб, 28 минг сўмга яқин соф фойда олишга эришдилар. Шунга кўра оилавий пудратчиларнинг асосий қисми пландан ортиқ топширган маҳсулотлари учун 40 процент миқдорида қўшимча ҳақ олдилар. Шу жумладан мен ҳам ўз ихтиёримдаги бир гектар токзордан планга қўшимча равишда 8 тонна узум етиштирганлигим учун йил бўйи ишлаб топган маошимдан ташқари 805 сўм ,қўшимча ҳақ олдим. Умуман 1988 йилдаги даромадим 2011 сўмни ташкил этди.

Бундай муваффақиятларга эришишимизда меҳнатнинг янгича ташкил қилиниши ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив усуллар асосида амалга оширилиши асосий омил бўлаяпти! Оилавий пудратнинг ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш, харажатларнинг чек асосида мунтазам равишда назорат қилиниши ҳар бир ишчига бажариладиган вазифани ҳам, сарфланадиган маблағларни ҳам ойнадек равшан қилиб қўяр экан. Етиштириладиган маҳсулотлар тури бўйича йил бошида технологик карта тузилиб, бригада кенгашида етакчи мутахассислар иштирокида атрофлича кўриб чиқилиши меҳнаткашлар ўртасида ошкораликни таъминлашга хизмат қилаётир. Чунки қабул қилинган ана шу ҳужжатларга биноан планнинг ошиғи билан бажарилиши, етиштирилаётган маҳсулотлар сифатининг юқори бўлиши ишчиларга қўшимча ҳақ тўлашда асос қилиб олинаяпти.

● Абдусаркор АБДУХОРИПОВ, совхоз бош иқтисодчиси:

— ХЎЖАЛИГИМИЗДА барча харажатларни назорат қилишни чек системаси асосида амалга ошириш ва ишни пудрат бўйича ташкил этиш 1986 йилнинг иккинчи ярмидан районда биринчи бўлиб қўлланила бошлаган эди. Иқтисодчи сифатида мен шуни таъкидламоқчиманки, хўжалик юритишни янгича ташкил этиш ҳар бир меҳнат соҳибининг пировард натижадан манфаатдорлигини таъминлади. Илгарилари эса кишилар ишбай асосда меҳнат қилар, пировард натижа билан мутлақо қизиқишмас эди. Гапнинг сирасини айтганда, ҳосил мўл бўлса улар қисман қўшимча даромад олишар, етиштирилган маҳсулотлар миқдори мўлжалдагидан камайиб кетган тақдирда ҳам ўзларига тегишли ҳақни олаверишарди.

Бундай ҳотамтойлик айрим «ишбилармон» кишилар қалбида «Куним ўтса бўлдида, жон фидо қилиб менга не азоб», деган ярамас фикрни вужудга келтирарди. Ўз навбатида бундай ҳолатлар бошқаларга ҳам таъсир қилмасдан қолмасди. Ҳозир аҳвол бутунлай бошқача. Энди ҳамма ҳосил тақдири учун, етиштирилаётган маҳсулотлар сифати учун жон куйдирмоқда.

Харажатларни назорат қилишнинг чек системаси асосида амалга оширилиши ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг таннархини бирмунча арзонлаштирди. Жумладан, 1985 йилга нисбатан ўтган йилда етиштирилган бир центнер гўштнинг таннархи 429 сўм 89 тийинга, сутники 3 сўм 80 тийинга, узумники 2 сўм 64 тийинга ва меваники 5 сўм 45 тийинга камайди.

Энди техникага бўлган муносабатни олиб кўрайлик. Бундан атиги 4—5 йил муқаддам хўжалигимизда ҳали фойдаланишга яроқли техникаларни ҳам ярамайди, деб ҳисобдан чиқариш ҳоллари учраб турарди. Сабаби янги техника-механизмларни сотиб олишга кетадиган маблағ хўжаликнинг умумий ҳисобидан тўланар ва бу маҳсулот таннархининг қарийб 15—20 процент қимматлашиб кетишига олиб келарди. Аммо бу ишчининг ҳам, механизаторнинг ҳам даромадига ҳеч қандай таъсир кўрсатмасди. Эндиликда бу соҳада ҳам тартиб ўрнатилди. Меҳнат коллективларининг хўжалик ҳисобида иш олиб бориши одамларни маблағлар қаерга ва нима учун сарфланаётганини чуқур ҳисоб-китоб қилишга ўргатаётир.

● Озод АЪЗАМОВ, совхоз директори

— МАЪЛУМКИ, ҳар қандай ишни бошлашда мураккаб вазиятлар юз беради. Бунга биз ўз меҳнат фаолиятимиз давомида яна бир карра ишонч ҳосил қилдик. Харажатларни назорат қилишни чек системаси асосида амалга ошира бошлаган дастлабки пайтларда совхозимиз ишчи-хизматчилари қатор мушкулликларга дуч келишди. Баъзилар бу борада мукаммал тажрибага эга бўлмаганликлари туфайли илк бор иш бошлашда қийналсалар, айрим ўртоқлар учирма гапларга ишониб, хатоликларга ҳам йўл қўйдилар.

Бошланган ишнинг чиндан ҳам истиқболли эканлигини одамларга тушунтириш учун хўжалигимиздаги етакчи ва ўрта бўғин кадрлар меҳнаткашлар орасида ташвиқот ишларини кенг кўламда олиб боришди. Зарурат туғилган пайтларда эса қўшни районлардаги, ҳатто қардош республикалардаги илғор хўжаликларга ходимларимиз тажриба алмашиш, иш ўрганиш ниятида бир эмас бир неча бор боришди. Бундан ташқари совхозимизнинг ўзида иқтисодий ўқув системалари намунали йўлга қўйилиб, унга барча ишчи-хизматчиларнинг жалб қилиниши таъминланди. Бир сўз билан айтганда биз аввало бутун кучни янгича ишлашнинг моҳиятини меҳнаткашларга тушунтиришга қаратдик.

Ҳаракатда баракат деганларидек, эндиликда бу ижобий самараларни бераётир. Бугунги кунда оилавий пудрат асосида ишлаётган звеноларнинг сони 146 тага етди. Тўртта бригада аъзолари эса коллектив пудрат асосида меҳнат қилишаяпти.

Хўжалик юритишнинг янги механизмларини ишлаб чиқаришга жорий этиш масаласига келадиган бўлсак, буни ҳар бир коллектив ихтиёрий равишда ҳал этгани маъқул. Сабаби мавжуд имкониятларни ўша коллектив аъзоларидан бошқа бирор киши яхши билмайди. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқариш жараёнида уларга тўла мустақиллик бердик. Бундан ташқари пудратчи ёки ижарачи билан маъмурият ўртасида тузилган шартномага ҳар икки томон қатъий амал қилиши лозим. Афсуски, жойларда ана шу шартномаларни баъзан мажбуран, баъзан кўр-кўрона бузиш ҳоллари содир бўлаяпти.

Бундай салбий ҳолатларнинг вужудга келмаслиги учун биз шарт-шароитларни коллектив аъзоларининг хоҳиш ва истакларини ҳисобга олган ҳолда белгилаяпмиз. Агар шартномага доир бирон бир жиддийроқ ўзгариш бўладиган бўлса, бу ҳақда, албатта, пудратчи билан келишилади ва унинг розилиги олинади.

Совхоз маъмурияти билан пудратчилар ўртасида тузилган шартномада маҳсулот етиштириш ҳажми, сифати, токларни парвариш қилиш ва ҳосилини йиғиштириб олиш муддатлари, иш ҳақи фонди белгиланади. Пудратчига тўланадиган аванс пулнинг суммаси, пировард меҳнат учун ҳақ миқдори аниқ кўрсатилади. Шартнома мажбуриятларининг бажарилиш жараёнида томонларнинг ўзаро муносабатлари ҳам назорат қилинади, ҳам тартибга солинади.

Мана шу шартларга қатъий амал қилган ҳолда бу хўжалигимизда меҳнат унумдорлигини янада оширишга, ишлаб чиқаришдан келадиган соф фойдани 400 минг сўмга ва хўжаликнинг рентабеллик даражасини 25,3 процентга етказишни режалаяпмиз.

Суҳбатни Ж. АБДИЕВ ёзиб олди.

● ОЛМАЛИҚ сут заводида ишлаб чиқариш технологияси йилдан-йилга такомиллашиб бормоқда. Бу тайёрланаётган маҳсулот ассортиментини кўпайтириб, харидоргирлигини ошириб бормоқда. Қўлга киритилаётган ютуқларда корхона химия лабораторияси коллективининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Улар хом ашё ҳамда тайёр маҳсулот сифатини доимо назорат қилиб бордилар. Аҳолига сифатли сут маҳсулотлари етказиб берилишини таъминлайдилар. Суратда: лаборатория мудири Р. И. Пулина.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ расмга олган.

• АКС-САДО •

«ФАВҚУЛОДДА ЖАЗО»

8 ИЮЛЬ 1989 ЙИЛ

МАҚОЛАНИ андак кечикиб ўқидим, Мени бир савол қийнади; Искандар нега бунчалик ваҳшийлашиб кетди? Мақолада Искандарни ҳеч қаерда ишламаган дейилган. Жиноят содир бўлгандан кейингина унинг шахси суриштирилган. Нега авваллари унинг ишламагани билан ҳеч ким қизиқмаган. Маҳалла фаоллари, участкадаги милиция инспектори қаерга қараган. «Кўча хандон, уй зиндон» қилиб юрган Искандарнинг қилиқларига дош беролмай Маъмура ўзини бир балога гирифтор қилганида албатта Маъмурани қоралар эдик. Индамай, сув келса симириб, тош келса кемириб юрган Маъмура уйдаги гапни кўчага олиб чиқишга уялган, бу эса унинг бошига етди. У бу ҳақда бирор ерга шикоят қилиб боролмасди, эрининг бекш юргани эса ҳеч кимни ташвишга солмаган. Пешона тери билан пул топиб, оиласини боққанда умр йўлдошини ҳам, фарзандларини ҳам, теварак атрофдаги инсонларнинг ҳам қадрига етарди. Унинг шу кўйга тушишида эса мен маҳалла фаолларини ҳам, участка милиция инспекторини ҳам, қариндош-уруғларни ҳам айбдор деб биламан.

Искандар олий жазога ҳукм қилингани тўғри бўлган. Фақат унинг ижро этилиши қандай бўлади билмадим, қамоқ жазосига ўзгартирилмаса бўлгани. У қайтиб келганда ҳам онасиз уйда фарзандларига ҳеч қачон оталик қилолмайди! Бошқаларга сабоқ бўлар деб мақолани эълон қилган редакция ходимларидан миннатдорман.

Раҳима КАРИМОВА.
Тошкент райони.

* * *

БИЗ Беруний номли Тошкент политехника институтининг геология-қидирув факультетининг бир группа талабалари мақолани ҳис-ҳаяжон билан биргалашиб ўқидик ва муҳокама қилдик. Мақола барча талабаларни таъсирлантириб юборди. Бундай мудҳиш воқеалар сўнгги пайтларда анчайин кўпроқ қулоққа чалинмоқда. Шунчалик ақл-идрок ижодкори инсоният номига қора доғ бўлиб тушаётган бундай разил шахсларнинг ҳукми халқ кўз олдида ижро этилиши керак. Биз таклиф қилаётган ушбу чора бунга ўхшаш мудҳиш воқеаларнинг олдини олишга бирмунча ёрдам беради. Бу жазо Искандарга ўхшаганлар учун ҳақли ва адолатли жазо бўлади.

Талабалар номидан
Ғанишер РЎЗИЕВ.

* * *

ЎЗ қизининг номусига тажовуз қилган, хотинини уриб ўлдирган ҳайвондан ҳам баттар ваҳшийга ўлимдан бошқа жазо йўқ! Ҳозир одамлар орасида меҳр-оқибат, раҳм-шафқат каби инсоний ҳислатлар йўқолиб бормоқда. Бекорчиликдан шундай хунук воқеалар юзага келмоқда. Бундай ваҳшийларни сира ҳам аяш керак эмас. Менга бир ўй ҳеч тинчлик бермаяпти: энди, у бахтсиз қиз ва етим қолган бошқа болаларнинг тақдири нима бўлади?

АБДИЕВЛАР оиласи.
Ўрта Чирчиқ райони.

* * *

«КЎЗ кўриб, қулоқ эшитмаган» гапдан даҳшатга тушдик. Бу иш фақат ваҳшийларга хос. Биз инсонларнинг ҳайвонлардан фарқимиз — онгимиз ривожланган, шундай эмасми? Искандар қандай одам экан, биз ушбу хатга имзо чекувчи аёллар олий суддан ҳукмни ўз кучида қолдиришни ва бу ҳукмни халқ орасида ижро этилишини сўраймиз.

Оққўрғон район ижроия комитети ходимлари.
Жаъми 15 имзо.

* * *

БУ фожианинг олдини олиш мумкин эди. Бу ишда онанинг ҳам айби бор. Ота-оналар, қариндош-уруғлар, маҳалла қариялари, қўни-қўшнилар бор эди-ку. Юзсиз йигит ҳаммани уялтирди ва ҳамманинг юзини ерга қаратди. Уни олий жазога ҳукм қилиб тўғри қилинган, кейин унинг ижросини халққа эълон қилиш керак. Бундай бемаъни воқеаларнинг олдини олишга курашмоғимиз лозим.

Маъмур ҚУЛУМБЕТОВ,
Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси, шахсий пенсионер.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ПХРдаги ижтимоий ғалаёнлар

ВАРШАВА. 19 август. (ТАСС). Савдо транспорти ходимларининг огоҳлантириш тарзидаги иш ташлаши жума куни Польшанинг кўпгина катта шаҳарларида турмушнинг одатдаги маромини бузди. Ҳайдовчилар ишга чиқишдан бош тортишлари оқибатида Варшава, Вроцлав ва Шчециндаги магазинлар тармоғига эрталаб озиқ-овқат маҳсулотлари, жумладан нон ва сут келтирилмай қолди. Навбатда турувчилар сони кўпайди. Йирик корхоналар магазинларга аҳволни қисман яхшилаш чораларини кўриб, озиқ-овқат маҳсулотларини келтириш учун ўз транспорт воситаларини ажратиб бердилар.

Касалхоналарга, болалар боғчалари ва яслиларга ҳам озиқ-овқат маҳсулотларининг келтирилмагани Польша пойтахти аҳлини айниқса ғазаблантирди. Бу ерда эълон қилинган баёнотда Варшава президенти Е. Болеславский транспортчиларнинг хатти-ҳаракатларини иш ҳақини ошириш учун курашнинг ўтакетган шафқатсиз шакли ва гражданларнинг оддий эҳтиёжларини қўпол менсимаслик кўриниши, деб атади.

Польшанинг турли районларидан Польша экономикасини бозор изига солиш жараёни келтириб чиқарган қимматчиликнинг янада авж олишидан ташвишланаётган меҳнаткашларнинг иш ташлашлари ва норозиликлари тўғрисида хабарлар келмоқда. Кўпгина корхоналарда иш ташлашга тайёр бўлиб туришибди, маъмурият ва тегишли министрликларнинг вакиллари билан музокаралар олиб борилмоқда. Йўл хизмати ходимларининг иш ташлаш комитети автомобиль йўлларини тўсиб қўйишдан иборат норозилик тадбирини ана шу музокаралар тугагунга қадар тўхтатиб туришга чақирди. Баъзи саноат корхоналарида иш ташлаш тўхтатилди.

ПХР сенатининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида Силезиядаги бир қанча шахталарнинг иш ташлаган кончиларига мурожаат қилиниб, дарҳол иш бошлашга даъват этилди.

ЧССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПРАГА, 19 август. (ТАСС). ЧТК агентлигининг хабар қилишича, Чехословакия Социалистик Республикасининг ташқи ишлар министрлиги «Озод европа» ва «Америка овози» радиостанцияларининг Чехословакияга душманлик руҳидаги, Хельсинки аҳдномаларига зид эшиттиришлари муносабати билан АҚШ ва ГФРнинг Прагадаги элчихоналари вакилларига норозилик билдирди.

Ана шу радиостанцияларнинг Чехословакиядаги ички аҳвол ва Чехословакиянинг ташқи сиёсати тўғрисидаги эшиттиришлари «совуқ уруш» даври руҳида бўлиб, Европа халқларининг умумевропа ҳамжиҳатлиги ва ҳамкорлиги жараёнларини ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш сари интилишларига мос келмаслиги таъкидланди.

КОЙВИСТОНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Хельсинкида Финляндия президенти Мауно Койвистонинг пайшанба куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР мудофа министри армия генерали Д. Т. Язов билан бўлиб ўтган учрашувдаги баёноти тексти тарқатилди.

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йилги Совет — Финляндия шартномаси, дейилади баёнотда, Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги ишончли муносабатларнинг яхши негизидир. Бу асл моҳияти билан яхши шартномадир. Гарчи шартноманинг баъзи қоидалари ҳужжат имзоланган даврдаги фикрлаш тарзини акс эттирсада, унинг асосий аҳамияти ўзгармай қолади.

ТАНГЛИКНИ ҲАЛ ҚИЛИШ ЙЎЛЛАРИ ИЗЛАНМОҚДА

Ҳиндистон билан Шри-Ланка оролдаги ҳинд қўшинларини тезроқ олиб чиқиб кетиш шартларини муҳокама қилиш учун маслаҳатлашувни яна бошлашга қарор қилдилар.

«Таймс Оф Индиа» газетаси Ҳиндистон ташқи ишлар министрлигидаги хабардор манбаларга таяниб хабар қилишича, Ҳиндистон раҳбарияти вакиллари билан музокараларни давом эттириш учун Шри-Ланка президенти Ранасингхе Премадаса махсус вакилининг шу ҳафтада Деҳлига келиши кутилмоқда. Ҳиндистоннинг расмий доираларида, деб ёзади газета, Шри-Ланкадаги этник можарони ҳал қилишда Ҳиндистоннинг иштирок этиши муносабати билан икки томонлама муносабатлар кириб қолган боши берк кўчадан чиқиш йўлларини излаш мақсадида мулоқотни давом эттиришга Шри-Ланка ҳукуматининг тайёрлигидан мамнуният билдирилмоқда.

(ТАСС).

ИСРОИЛДА ИШСИЗЛИК

Исроилда ишсизлик даражаси шу йилнинг иккинчи кварталида 9,5 процентга етди. Бу кейинги 20 йил мобайнидаги энг нохуш кўрсаткичдир.

Хабарларга кўра, Исроил статистика бюросининг вакили мамлакатда ишсизлар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,2 процент кўпайиб, 150 минг кишини ташкил этганлигини айтган.

Бюро маълумотларига кўра, бу йил ҳам экономикада саноат ишлаб чиқаришида мутлақо ўсиш бўлмаётганини акс эттирувчи жиддий танглик кузатилмоқда. Исроил ҳукуматининг шошилинч чоралари ҳам натижа бермади. Ҳукумат ўтган ойда ишсизликнинг ўсишига қарши бўлган ялпи норозилик забастовкасидан сўнг иқтисодий тангликни бартараф этишга доир тадбирлар учун 140 миллион доллар ажратди.

МАЧИТ ВАЙРОН ҚИЛИНДИ

ПАРИЖ, 18 август. ТАСС мухбири Виктор Хреков хабар қилади: экскаватор ўзининг катта чўмичи билан бино томини кўчира бошлади. Тошлар, тўсинлар бирин-кетин гумбурлаб ерга тушарди. Уйнинг ичидан эса ваҳимага тушган одамлар қочиб чиқишмоқда. Ур-йиқит, шовқин-сурон. Одамларнинг бири оғир ярадор бўлди. Бундай фожиа икки кун илгари Франциянинг Изер департаментида — Леондан бир неча ўн километр узоқликдаги Шарвье-Шаванье шаҳарчасида рўй берди.

Шаҳар маъмурлари шу даражадаги қудратли техникани маҳаллий мачитга эрталабки номоз ўқилаётган вақтда юбордилар. Диндорларнинг норозиликларига қарамай, бир неча ўн минут ичида бино вайрон қилинди. Айни вақтда ана шу ваҳшиёна ҳаракатни маҳаллий полициячилар совуққонлик билан кузатиб туришарди. Бугун Франция газеталарининг кўпчилиги фотосуратлар босиб чиқарганлар. Бу фотосуратлар Исроил араб территорияларини зўравонлик билан босиб олиш даврида олинган ҳужжатли расмларга жуда ўхшайди. Бу расмларда оппоқ соқоли кўкрагигача тушган сўфи вайрон бўлган иморат олдида қуръоннинг муқаддас битиклари туширилган тахтакачни кўкрагига босганча алам билан ўтирибди. У фақат ана шу қуръоннигина қутқариб қололган...

Ҳозир Шарвье-Шаваньеда жуда кескин вазият вужудга келди. Мачит харобалари олдида намойишлар бўлмоқда. Бу ерга Франциянинг турли районларидан мусулмонларнинг вакиллари тинимсиз оқиб келмоқда. Тартибни сақлаш учун қўшимча полиция бўлинмалари олиб келинди.

Шарвье-Шаваньеда яшовчи олти минг кишининг ҳар ўн нафаридан бири мусулмондир. Ана шу ерда рўй берган можаро мамлакатда ғазаб тўлқинини келтириб чиқарди. Ҳозир республикани қўллаб-қувватловчи ўнг партия уюшмаси вакили, кандайдир Жерар Деземт бошчилик қилаётган шаҳар ҳокимлиги ўзини оқлашга ҳаракат қилмоқда. Бу мачит гўё «хатолик рўй берганлиги» оқибатида бузиб ташланибди, деб ишонтиришга уринишмоқда. Бироқ Парижда чиқадиган «Либерасьон» газетаси ўта ўнг «миллий фронт» ташкилотининг кенг қўллаб-қувватлаши ва «Шавье-Шаваньеда мусулмон дини тарқалишига йўл қўймаслик» мақсадида қилинган сермаъно баёнотлар ўтган йилги муниципал сайловларда ана шу сиёсий арбоб ғолиб чиқишининг асосий сабабларидан бири бўлганлигини эслатади. Энди эса Деземт ўзига берилган ишончни бутунлай оқлади... «Юманите» газетаси ирқчилар сўздан амалий ишга ўтганликларини уқтиради.

Шаҳарчада рўй берган фожиа сиёсий тус ҳам олди. Араб мамлакатлари уюшмасининг Париждаги вакили Ҳаммади Эссид шу муносабат билан махсус баёнот берди. У Изердаги воқеалар сўнгги вақтда француз жамоатчилик фикрида арабларга ҳамда мусулмонларга қарши кайфиятлар ошкора кузатилаётганлигининг намойиши бўлди, деб таъкидлади. Бу кайфият, афсуски, Франциянинг айрим сиёсий доираларига ҳам юққан. Ҳаммади Эссид бундай хатти-ҳаракат жуда жиддий оқибатларга олиб келиши мумкин деб айтди.

Байналмилалчиларга янги имтиёзлар

ҲУРМАТЛИ редакция! Афғонистонда хизмат бурчини ўтаган жангчилар, ҳарбийлар ва уларнинг оила аъзоларига янги имтиёзлар белгиланибди, хусусан шахсий пенсиялар тайинланиши мумкин деб эшитдик, шу тўғрими? Интернационал-студент жангчиларга стипендия белгилаш тартиби қандай ҳамда байналмилалчиларни ишга жойлаштиришдаги ва уларни уй-жой шароитларини яхшилаш борасидаги имтиёзлар ҳақида маълумот берсангиз.

Қ. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
Ё. ИСАЕВ,
Тошкент шаҳри.

— Байналмилалчи—жангчилар ва улар оила аъзоларининг моддий турмуш шароитларини яхшилаш мақсадида СССР ҳукумати, иттифоқдош ва автоном республикалар министрлар Советига, ўлка, область, автоном область ва округлар ижроия комитетларига, шаҳар (республикага итоат қилувчи) халқ депутатлари Советларига Афғонистонда байналмилал бурчларини ўташ даврида ярадор бўлган, контузия олган, жароҳатланганлиги сабабли инвалидликка чиқарилган ҳарбий хизматчиларга, уларнинг хизматларини инобатга олиб, республика ёки маҳаллий аҳамиятга молик шахсий пенсиялар тайинлаш ҳақидаги масалани кўриб чиқиш топширилди. Шунингдек Афғонистонда байналмилал бурчини ўтаётган даврда ҳалок бўлган ёки бирор касаллик билан вафот этган ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзоларига ҳам «боқувчисидан жудо бўлгани учун» шахсий пенсиялар белгилаш масаласи қайта кўрилмоқда.

Байналмилалчи — ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари ҳалок бўлган ҳарбий хизматчи учун боқувчисидан жудо бўлганлик тўғрисидаги пенсиясини 50 ёшга тўлганда олишга ҳақли эканликлари белгиланди.

Шахсий пенсиялар тайинлаш Низомига кўра улар министрликлар ва бошқармалар, совет ва партия органларининг тавсияларига асосан белгиланади. Байналмилалчи-жангчи инвалидлар эса жойлардаги социал таъминот бўлимларига мурожаат қилишлари керак. У ерда барча зарур ҳужжатлар тайёрлашда ёрдам берилади.

Саволларингизга жавоб берамиз

Афғонистонда байналмилал бурчларини ўтаётган вақтларида ярадор бўлгани, контузия олгани, жароҳатлангани ёки касал бўлгани сабабли инвалид бўлган ҳарбий хизматчилар орасидаги олий ва ўрта махсус ўқув юртлари талабалари учун алоҳида стипендия белгиланган. Улар ойига 100 сўм миқдорида стипендия билан таъминланади. Агар улар тўлиқ давлат қарамоғида бўлсалар олий ўқув юртлари студентларига 40 сўмдан, ўрта махсус ўқув юртлари талабаларига ойига 30 сўмдан стипендия берилади.

Ҳунар-техника билим юртларида ўқувчиларнинг стипендия пули бироз оширилган. Уларга ойига қўшимча 20 сўм белгиланган. Борди-ю улар тўлиқ давлат қарамоғида бўлсалар, стипендия ойига 30 сўмдан тўланади.

Байналмилалчи — ҳарбий хизматчиларнинг ишлаб чиқариш-иқтисодий ўқуви вақтида уларга ҳақ тўлашда ҳам бир мунча ўзгаришлар бўлди. Янги касбни ўрганишда (яъни ишчилар тайёрлашда) ишчининг тариф ставкаси бутун ўқув вақти давомида 100 фоиз сақланади, ишдан ташқари қайта тайёрлов, иккинчи касбга ўқитиш ва малака оширишда эса уларнинг ўртача иш ҳақи тўлаш тартиби жорий қилинди.

Афғонистон Республикасида ўз байналмилал бурчларини ўтаб келганларга шахсий уй-жой қуриш учун давлат томонидан қарз берилади. Энди илгаригидек бундай мақсадлар учун аввал берилган қарзлар учун ҳақ ундириш тўхтатилади.

Яна шуни айтиш керакки, Афғонистонда байналмилал бурчларини ўтаётган вақтларида ярадор бўлгани, контузия олгани, жароҳатлангани ёки касал бўлгани сабабли ҳалок бўлган ёки вафот этган ҳарбий хизматчиларнинг хотинлари ва болалари ёки собиқ ҳарбий хизматчиларнинг қарамоғида бўлган оила аъзолари дам олиш уйлари ва пансионатларга, шунингдек ҳарбий хизматчиларнинг фарзандлари пионер лагерларига йўлланмаларни иш жойларидан имтиёзли равишда олиш ҳуқуқига эгадирлар.

А. ҲАСАНОВ,
«Тошкент ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги жамоатчилик Совети аъзоси.

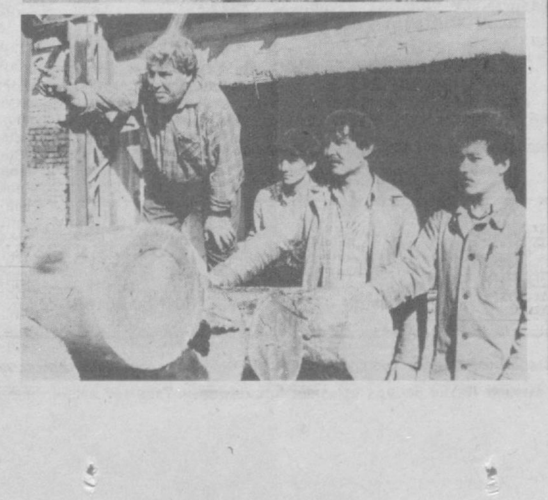

● 1-ЁҒОЧГА ишлов бериш заводи областимиз қурилиш объектларини ёғоч материаллари билан таъминлайди. Кейинги даврда уларнинг маҳсулотига бўлган эҳтиёж ортиб бораяпти. Ёғочсозлар буюртмачилар билан тузилган шартнома мажбуриятларини муддатларида уддалаб истеъмолчилар эҳтиёжини доимо қондириб келмоқдалар. Суратларда: заводнинг тажрибали дурадгорларидан бири И. Х. Каравастилиди; 2-цехнинг пешқадам бригада бошлиғи Р. Женадаров ўз коллективи аъзолари билан.

У. УСМОНОВ расмга олган.

БОҒЛАР ЯНА БОЛГА ТЎЛДИ

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхознинг тажрибали боғбони Аҳмаджон Эминов бу гал ҳам ҳосили пишиб етила бошлаган ишкомларни олар экан, ҳайрият, меҳнатимиз зое кетмабди, яна боғларимиз болга тўлди, дея қилинган меҳнатга шукрона айтди...

Мана, 20 йилдирки Аҳмаджон Эминов боғбонлик қилади. Бирон йил йўқки, план бажарилмаган бўлсин. Кейинги пайтда у ишни оила пудрати асосида ташкил этиб, 2 гектар майдондаги узумзорнинг парваришини жойига қўйиб, мўл ҳосил кўтармоқда. Ўтган йили ҳам унинг оиласи ҳар гектар майдондан 14—15 тоннадан сархил узум узиб олганди.

А. Эминовнинг бу йилги режалари янада улкан. Мақсад — ўтган йилги маррадан ўзиш.

Т. САФАРОВ.

Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг

АЛАН ЧУМАК ҲУЗУРИДА

Телевидение орқали Алан Владимирович Чумак билан бўлган учрашув ҳар хил таассурот туғдирди. Газетхонларимизнинг хатлари, илтимослари ёғилиб кетди: у билан боғланишга ёрдам беринг, телевидение орқали касалликка таъсир кўрсатиш — оғриқни қолдириш, хасталикларни тузатиб юборишнинг у қандай уддасидан чиқади, телеэкран олдидаги идишда турган сувни шифобахш қилиш эса мўъжизанинг ўзи-ку — шулар ҳақида ҳикоя қилиб беринг... Кейин матбуотда қаттиқ ҳужумлар бошланди. Унинг телевидение орқали берилган сеанслари таъқиқланди, сўнг яна рухсат берилди. Ўрганиб кўришга ҳаракат қиламиз. Биз Алан Владимирович билан учрашдик. Саволларга жавобларини бироз қисқартириб эълон қилаяпмиз.

— Алан Владимирович! Мени бу ҳодисанинг ғайритабиийлиги қизиқтираяпти. Сиз ўзингиз уни қандай изоҳлайсиз?

— Ҳодисанинг табиати — бу ички кучларни бўшатиб юбориш имконияти, у ё бу киши кечираётган ҳолатга шерик бўлиш, уни ўзига ола билишдир. Мен таклиф этган нарса шу хилдаги бошқа ҳамма ҳодисалардан тубдан фарқ қилади. Нима учун? Нима учун дунёда бунақаси йўқ, деб дадил айта оляпман? Мен мутлақо ноёбманми, ўхшаш ўтмишдошларимдан яхшироқманми? Йўқ. Мен бошқа одамман, холос. Мен дунёни ўзгача кўраман. Уни сезаман. Мен одамлар билан бошқача алоқага кириша оламан. Истаганча таърифни ўйлаб топиш мумкин, лекин уларнинг биронтаси: бу нима ўзи, деган асосий саволга жавоб бермайди. Умуман ижодий энергия қаердан олинади?

— Демак, бу ҳар қалай энергиями?

— Албатта. Энергия бўлганда ҳам жуда кучли, қудратли энергия. Биз одамлар ижодий юксалишни бошидан кечириши, мафтун бўлиб қолиши, бошқа кўп ҳолатларни биламизки, ана ўша пайтда у ҳар нарсани қилишга қодир. Асрлар давомида яшайдиган, миллионлаб кишилар қалбини ҳайратга соладиган ажойиб санъат асарлари яратилади. Бинобарин, бу таъсир этишнинг қудратли омили. Лекин ижодий меҳнат билан шуғулланувчи ҳар бир кишида бу ҳолатларни беришнинг ўз шакллари бор.

— Ҳар қалай, истеъдод туғма бўлса керак?

— Шубҳасиз. Танани даволаш — муҳим, лекин асосий иш эмас. Қадим замонлардан буён инсон қалби учун курашиб келганлар...

— Лекин одамлар сизнинг ҳузурингизга касалликнинг ўзини даволаш мақсадида келишади. Сизнинг лаёқатларингизни, айтиш мумкинки, амалда сезаяптилар.

— Қандай дард билан келганликлари муҳим эмас. Ҳа, оғриқ қолади. Мен бунинг уддасидан чиқа оламан, осонгина бажараман. Бундай қилишга ҳатто ўргатишим ҳам мумкин. Менга ўша одам бошқача бўлиб қолиши муҳимдир. Ҳузуримга келаётганлар муайян энергия кучи оладилар.

— Асли сиз ўзи кимсиз: сеҳргарми ёки кўзбойлоқчимисиз?

— Сизга касбдошман, журналистман. Телевидениеда кўп йиллар ишладим, кейин АПНга ишга ўтдим... Ижод шакллари, қонунлари менга тушунарли, таниш. Телевидениеда ишлаб экран орқали кўпдан-кўп одамлар билан ўзаро алоқани билиб олганлигим ўртасида қандайдир боғлиқлик бўлса керак. Ҳозир яна ўшанга қайтдим: видео, аудиовидеокассета, усулида даволашга қайтдим. Видеокассета, магнитофон пленкаси ёки сувда менинг энергия кучим бўлади. Мен предметга ўз ҳолатимни кўчира оламан ва бу билан унда одамларга ёрдам берувчи шу энергияни ҳосил қила оламан. Ҳар қандай предметда. Яъни агар мен муайян ҳолатга кирсам ва мени суратчи суратга олса (бундай тажрибаларни Каунасда ўтказдим) менинг суратим даволайди. Реал равишда, жисмонан таъсир қилади.

— Бундай бўлиши мумкин эмас.

— Ўринсиз кулаяпсиз. Бу предмет мустақил ишлайди. Мен жўнаб кетдим фотосуратни қолдирдим, у деворда осиғлиқ турибди, хонада эса бемор ётибди. Сурат даволаяпти, ишлаяпти. Бемор енгил тортяпти.

— Яъни сиз ундан дардни суғуриб олаяпсиз? Дарддан фориғ бўлаётгани учун у енгиллашаётгандир?

— Ҳа, Айтайлик, беморда остеохондроз касали бор, у юролмайди. Икки-уч марта жимликка қулоқ солгач юра бошлади. Бу психотерапия эмас, гипноз эмас, у таъсир қилишнинг тамомила бошқа хили эканлигини исботламоқчиман.

— Қандай хили бўлиши мумкин?

— Бу ҳузуримга келган, мен сеанс бераётган телеви. зор экрани олдига, менинг ёзувларим бор магнитофон олдига келган ҳар бир одамга шерикликдир. Ҳатто радио орқали. Айтайлик, беш минут даволаш сукунати бўлсин. Дейлик, фалон вақтда бутун мамлакат бўйича даволовчи таъсир кўрсатиш беш минути бўлади. Ёрдамга муҳтож ҳамма одамлар ўзлари яқинига радиоприёмникни қўядилар. Шунда одамларнинг жуда кўпчилиги енгиллик сезади.

— Олимлар бу ноёб ҳолнинг сабабини топдиларми?

— Олимлар ҳозирча ҳеч нарсани тушунтириб беролмаяптилар. Чунки улар мен қилаётган ишдан нима чиқаётганлигини текшириш билан шуғулланмоқдалар. Энергия ҳосил бўлаяпти. У бор нарсами ўзи? Ҳа, тажрибалар ўтказиб кўрилди, мен жонсиз объектларга таъсир ўтказиб кўрдим. Натижалар ниҳоятда ҳайротомуздир. Термостатга таъсир ўтказишни олиб кўрайлик. Менга «Сен экстрасенссан, қани таъсир қил. Ҳароратни кўтариш ёки пасайтириш керак» дейишди. Мен бошқа хонада масофадан туриб ишладим. «Ҳозир ҳарорат кўтарилади» дедим. Ҳақиқатан ҳарорат кўтарила борди. «Ҳозир эса ҳарорат пасая бошлайди». Шундан сўнг ҳарорат пасая бошлади. Тадқиқотчилар нима қилишди? Дарҳол қоғоз-қалам олиб «буни қандай қилдингиз?» деб сўрай бошладилар.

— Мана, ҳозир телефонда бир боланинг отини айтишди, сиз дарҳол операция керак эмас, дедингиз. Буни қандай тушуниш керак?

— Чунки мен ўша боламан, мен ўша болада намоён бўлдим. Мен ўша бола бўлиб қолдим. Кўриб турибман, сезаяпман. Тушунасизми, мен буни биламан. Куч жиҳатдан ўзимни у билан бирлаштирдим. Ўзимни унда намоён қилдим.

— Сиз фонд тузиш тўғрисида гапирдингиз. Бу фондни қандай тасаввур қиласиз?

— Фонд беморларга ва муҳтож одамларга, биринчи навбатда болаларга аниқ ёрдам кўрсатади. Шифобахш видео ва аудиовидеокассеталар яратилиши ва жорий қилинишига, бошқа шаҳарлар ва мамлакатларда филиаллар ташкил қилинишига ёрдам беради. Унинг фаолияти жамиятни маънавий янгилашга, ҳар бир одамда жисмоний ва маънавий уйғунлик вужудга келишига йўналтирилади. Видео ва аудиокассеталар заводлар, фабрикаларга келиши, соғломлаштириш, саломатликни тиклаш программалари муассасаларга, цехларга келиши керак. Мен ёзиб берадиган кассеталарни кўтариб юришлари мумкин ва менинг таъсиримни кремларда жамлаш мумкин. Пардозандозни олинг: бир томондан бу арзимас ишга ўхшайди. Лекин у қоннинг ҳолатини яхшилабгина қолмай, одам бутун танасининг ҳолатини яхшилашга имкон беради. Мен мамлакатимизда Озиқ-овқат программасини ҳал қилишга ёрдамлашишни истардим. Етиштирилаётган маҳсулотнинг катта қисми нобуд бўлмоқда. Биз ҳозир бир тажрибани тайёрлаяпмиз. Бу мендаги таъсир қилиш кучи билан «нурлантириш»дир. У маҳсулотларни сақлаш вақтида уларга кучли консервант беради.

— Бу текшириб кўрилганми?

— Ўзимми? Ҳа, шунинг учун буни мен саноат тажриба синовидан ўтказмоқчиман.

— Хўш шундай қилинганда маҳсулотлар узоқроқ вақт сақланадими?

— Ҳа, мен «нурлантирадиган» сув истаганча вақт айнимай турар экан, сув билан гўшт, сут маҳсулотларининг қандай фарқи бўлиши мумкин. Мен ташкил этмоқчи бўлган программалар фақат даволовчи программалар эмас. Менда экологик программа тайёр. Агар мен приборни масофадан туриб бошқара олсам, уни қизишга, совишга мажбур этсам, мен булутларни ҳайдаб юбора олсам. Демак бу бўладиган иш. Бунақа ишни Каунасда намойиш қилиб кўрсатдим: булутларни ҳайдаб юбордим. Лекин буни худди кўзбойловчининг иши деб билмоқдалар.

— Сизнинг телевидение орқали сеансларингизга томошабинлар қандай муносабатда бўлишмоқда?

— Телевидениега ўн минглаб телеграммалар келди. Масалан, «12 май куни эшиттиришни кўрдик, сеансни қабул қилдик. Операциядан чиққан отамиз сеанс вақтида ўзини яхши ҳис этди, оғриқлар камайди. Сеансларни давом эттиришни ўтиниб сўраймиз. Мурягинлар оиласи. Тула».

«Бабкина Екатерина Москва шаҳридаги 15-касалхонада эди. Узоқ вақтгача диагноз қўйилмаганди. Иссиғи 40 даражагача чиқиб турарди. А. Чумак сеанслар ўтказгандан сўнг аҳволи яхшилана бошлади, ҳарорат тушди. Даволашни давом эттиришингизни сўрайман. Смирнова Нина Ивановна, Химки шаҳри».

— Таъсир қилиб бўлмайдиган касалликлар борми?

— Йўқ. Касаллик эмас, инсон даволанади.

Менга турли-туман хасталикларга дуч келган одамлар мурожаат қилишмоқда. Лекин бу деган сўз мен ҳаммаларини тузатиб юбораяпман, деганими? Йўқ. Мен ниманики тузатиш мумкин бўлса, ўшани тузатиш билангина шуғулланаман. Даволаш даврида инсоннинг ичида ниҳоятда улкан ўзгариш — энергетик тузилишнинг, маънавий, руҳий ҳислатларнинг ўзгариши юз беради.

— Онкология борасида сизнинг қандай имкониятларингиз бор?

— Қандайдир катта ваъдалар беришдан чўчийман. Мен онкологияга таъсир қиламан, лекин бошланғич босқичида ва айрим ҳолларда. Онкология жуда катта ҳажмдаги ишни талаб қилади.

— Хўш, тўқималар ўсишини тўхтатиб қолиш мумкинми?

— Мен Ригада Кристина деган қизни қабул қилдим. Медицина нуқтаи назаридан айтганда уни тузатиб юбордим. Уни етти йил олдин даволаш учун қабул қилгандим. У мажолсиз ётар, касалхонада Янги йил арафасида, декабрь ойида ҳаётдан кўз юмаётган эди. Икки марта операция қилинган, икки бор нурлантирилган эди. Онасига: «Энди тамом. Бугун, эрта, нари борса индинга... Медицина ҳамма имкониятларни қилиб кўрди» дейишганди. Ҳатто наркотик моддалар оғриқни боса олмаётганди. Шунда мендан беморни кўришимни илтимос қилишди. Мен йўқ демадим. Биринчи сеансдан кейин оғриқлар қолди. Кейин ўша қиз билан телефон орқали ишладим. У бош кўтариб юра бошлади тренажерларда шуғуллана бошлади. Ота-оналари энди қўнғироқ қилиш керак эмас, деб ўйладилар шекилли. Бир неча йил ҳаммаси жойида бўлди. Кейин аҳвол ёмонлаша бошлади. Шундан сўнг улар хасталик яна қизни ётқизиб қўйганда менга қўнғироқ қилишди. Қиз ҳаёт, лекин қимирламай ётибди...

— Бу сизнинг муолажангиз муайян давр таъсир қилиб, кейин уни такрорлаш кераклигини билдирадими? Сизнинг ўн йиллик тажрибангиз бу ҳақда нима дейди?

— Беш-етти йил аввал даволаган одамларимнинг номини айтишим мумкин. Улар врачлар назоратида туришибди. Уларнинг оғриқлари қолиши билан бирга тўла соғайиб кетганликлари кузатилмоқда. Масалан, тўққиз ойлик чақалоқнинг буйраклари йиринглаб кетган эди. Олтита сеансдан сўнг анализлар нормага келди, тўққиз сеансдан сўнг эса муолажа тугатилди.

— Сизни бу ишга ўргатган аниқ устозингиз бўлганми?

— Йўқ. Мен овозни эшитиб тураман. Қандай тушунсангиз шундай тушунинг. Одатда «алоқа сеанслари», мен уларни шундай деб атайман, тунда соат ўн бирдан бошланиб эрталаб соат тўртгача давом этади. Ўтираман, овоз эса менга даволаш усули, энергия тўғрисида ва бошқа кўп нарсалар тўғрисида айтиб туради. Овоз ичимдан эшитилади. Кичкина суратларни кўраман. Тиниқ кўриниб туради, тиниқ эшитаман.

— Буларнинг ҳаммасига унчалик ақл бовар қилмайди...

— Нега? Роза Кулешова келажакни биладиган бўлганми? Бўлган. Ичимда худди кинодагидек бўлади. «Эҳтимол ақлимдан озгандирман? Мен — реал одамман, журналистман...» деб ўйлаган дамларим ҳам бўлган.

— Сиз таъсир ўтказа олмай қоладиган тўсқинликлар ҳам бўладими?

— Бўлади. Мен кимки хоҳламаса, у одамга таъсир ўтказмайман.

— Таъсирга берилмаганлар ҳам бўладими?

— Йўқ. Мен шу қадар кучлиманки, таъсирга тушмай қолмайдиганлар йўқ. Шундай таъсир қилишим мумкинки, ҳушидан кетиб қолади. Лекин бунга йўл қўйсам ўз ғоямдан, ўз принципимдан қайтган бўламан. Ёрдам бериш бўлса — бу бошқа гап. Ҳеч қандай зўрликка йўл қўймайман.

Шкаф тагидаги чемоданни кўраяпсизми? У ерда ўтмиш амалий ишларимдан кўп нарсалар бор. Бу тажрибалар, синашлар натижаларидир. Одамларнинг ўзлари ёзган ҳисоботлардир. Мижозларнинг мен таъсир қилгунимча ва ундан кейин касалликлари қандай бўлганлиги хусусидаги кузатишлари баёнидир. Мана иккита сурат. Бир суратда автомобиль ҳалокатига учраган кишининг умуртқаси қўзғалиб кетганлиги яққол кўриниб турибди. Иккинчи суратда мен ўтказган 6 сеансдан кейинги аҳвол. Кўраяпсизми, умуртқа жойига тушган. Ҳеч қандай бармоқлар билан даволаш, одамга ҳеч қандай қўл теккизиш бўлмаган. Масофадан таъсир қилинган.

— Бу одам ким?

— Хазаров Григорий Иванович. У Краснодардан. Эронда командировкада бўлган, автомобиль ҳалокатига учраган. Уни операция қилишмоқчи бўлишган. Лекин одатда умуртқа операцияларининг ҳаммаси мажруҳ қилиб қўяди.

Психология институтида тажрибалар олиб боришди. 15-шифохонада синаб кўрдим.

— Хўш, уларнинг натижаси қандай?

— Шундай хулосага келинди: даволаш курсидан ўтган кишиларнинг кўплари енгилликни ҳис қилдилар, саломатликлари яхшиланди. Биз менинг методимни илмий текшириш вазифасини қўймаган эдик. Гарчи у ерда биз қайд қилган икки ҳол бўлса ҳам. Бу ошқозон яраси билан боғлиқ ҳолдир. 8 сеанс талаб қилинди. Сеансларгача ва ундан кейин гастроскопия қилиб кўрилди. Яра бутунлай битиб кетган. Мана бу йигитнинг эса бел-думғаза боди бор эди. У жуда енгил тортганлигини ҳис этди, оёғи оғримай қўйди, юрадиган бўлиб қолди.

— Шундан сўнг медицина сизга ёпишиб олмадими? Сизнинг ўзингиз ҳамма беморларга ёрдам кўрсатишга қодир эмасдирсиз!

— Қодирман. Мен якка-якка ишлар билан шуғулланмай, программалар қилишим керак. Ўзингиз кўрдингиз, эрталаб соат 6 дан ярим кечагача уйга одамлар келаяпти. Лекин бир суткада қанча одамни қабул қилишим мумкин? 500—1000 одамними? Бу билан муаммо ҳал бўлмайди. Истаган одам келиб магазинда магнитофон кассетасини, дорихонада тавсиянома, қисқа маълумотномалар бор кассеталарни сотиб олиши мумкин бўладиган видео ва аудиопрограммалар менинг вазифамни бажараверади. Мен учун ҳозир муҳими — инсон саломатлиги, экологик муҳитни ўзгартириш ва яхшилаш ҳамда Озиқ-овқат программасини ҳал этишга ёрдам беришдир. Ҳозирги вақтда энг асосий учта мақсадим ана шулардир.

— Ҳазилакам иш эмас. Бунинг уддасидан чиқишни тасаввур этиш қийин.

— Қилса бўлади. Агар ўн миллионлаб одам билан бир вақтнинг ўзида телевидение, кассета орқали ишлаш мумкин экан, айтайлик, экологик муҳитга кучли таъсир этиш нима деган гап? Бу, умуман мен балконга чиқаман-у, ҳавони тозалайман, деган маънони англатмайди. Йўқ, вазифа бошқа. Телевизор экрани олдига келаётган одамлар маълум миқдордаги сеанслар орқали ўзлари энергия ишлаб чиқарадиган бўлиб қоладилар. Бу ерда янги энергетик потенциаллар пайдо бўлади. Ана шулар табиатни уйғунлаштира бошлайдилар.

— Ўзига хос тозаланиш бўлар экан-да?

— Ҳа, Бизнинг руҳий ҳис-ҳаяжонларимиз жунбушга келиши вулқонларнинг отилишига тенг, деб бежиз айтишмайди. Ер ларзага келади. Биз ҳавога жуда катта қаҳр-ғазаб зарядларини чиқарамиз. Албатта, ижтимоий сабаблар бор. Лекин, миллат, мамлакатнинг маънавий покланиши юз бермас экан, агар одамлар тўхтовсиз олишувлар, қирпичоқлар оқибати ҳалокатли эканлигини тушуниб етмас экан, ўзини, ўз фарзандларини қутқариб қолиш учун бир бўлиб бирлашиш вақти келганлигини тушунмас экан, ҳеч қандай программалар ҳал қилинмайди, ҳеч қандай ўзгаришлар бўлмайди. Ўз маънавий, руҳий кучларини бирлаштиришлари керак. Юз бераётган воқеаларнинг ҳалокатлилигини англаб етиш лозим. Агар мен телевизор экранига бир ўзим чиқиб, шунда ҳам ёзиб олинган ҳолда чиқиб миллионлаб кишиларни даволай олар эканман, ҳамма одамлар ўзларини Ернинг якдил, уйғун фарзандлари, қон-қардошлар деб англаб етганларида қўлларидан нималар келмайди дейсиз!..

Суҳбатни А. ЗИНОВЬЕВА олиб борди.

(«Московская правда», 1989 йил 13 август).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ВАҚТ ҒАНИМАТ, ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

Ҳурматли газетхонлар! 1990 йил газета ва журналлари учун обуна қилиш давом этмоқда. Келаси йил ҳам «Тошкент ҳақиқати» газетасини мунтазам олиб туришни истасангиз шу кунларда унга обуна бўлишни унутманг. Бунинг учун «Союзпечать» агентлигига ёки иш жойингиздаги, ўқув юрти ва турар-жойингиздаги жамоатчи матбуот тарқатувчиларга мурожаат қилсангиз бўлади. Улар Сизни келаси йил матбуоти учун обуна қилиб қўйишади.

«Тошкент ҳақиқати»га обуна исталган муддат учун чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Газетанинг ОБУНА БАҲОСИ бир йилга — 7 сўм 68 тийин, олти ойга — 3 сўм 84 тийин.

УЛКАН СОЗ

Бутун дунёга машҳур бу бирлашмада тайёрланаётган чолғу асбобларини жаҳоннинг турли бурчакларида учратиш мумкин. Чиндан ҳам Чехословакия музика асбоблари бирлашмаси маҳсулотларига бўлган талаб йил сайин ортиб бормоқда.

Корхонанинг Градец — Кралов шаҳридаги «Петроф» фабрикасида эса улкан рояллар чиқарилмоқда. Корхона йилига бундай чолғу асбобдан эллик донасини буюртмачиларга етказиб беради. Шулардан учтаси эса СССРга юборилади.

Совет Иттифоқига тақдим этиладиган роялларданбирига «Ўрта Осиё» деб ном берилди. Ўлкамизнинг иқлим шароитига мослаб ясалган ушбу чолғу асбоби яқин орада республикамиз пойтахтига олиб келинади. Уни тайёрлашда Ю. Ражабий номидаги Тошкент музика-педагогика билим юрти иқлим-акустика лабораторияси чех мутахассисларига яқиндан ёрдам берди.

С. ОДИЛОВА.

СПОРТ

РАҚИБ МАЪЛУМ

● БИРИНЧИ лига командалари учун СССР кубоги мусобақасида «Пахтакор» командаси финалга чиққанлигини хабар қилган эдик. Бошқа ярим финал учрашувида «Гурия» — «Нефтчи» ўзаро ўйнаши керак эди. Лекин Боку футболчилари бесабаб Ланчхутига боришмади. Мусобақа низомига кўра «Нефтчи»га мағлубият ёзилди.

Шундай қилиб финалда «Пахтакор» — «Гурия» учрашадиган бўлди. Биллур соврин эгасини аниқлаб берадиган бу ўйин 21 октябрда холис майдонда ўтказилади.

МАЙДОНДА ЎРИНБОСАРЛАР

● ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Юность» соврини учун ўсмирлар ўртасида Бутуниттифоқ мусобақалари бўлиб ўтди. Ўзбекистон терма командаси саралаш учрашувларини муваффақиятли тугатиб, кучли олтиликка кирди. Ҳал қилувчи ўйинларни ҳам футболчиларимиз бир мунча яхши ўтказишди. Улар охирги кун Ленинград командасини 1:0 ҳисобида мағлуб этиб, умумий учинчи ўринни олишди.

ОЛТИН ВА КУМУШ

● ШВЕЦИЯДА сув спорти турлари бўйича Европа чемпионати бўлиб ўтди. Мамлакат терма командаси сафида қатнашган тошкентлик Сергей Заболотнов иккита медални қўлга киритди. Спортчимиз 4х100 метрга эстафетали сузишда олтин, 100 метрга чалқанча усулда сузишда кумуш медалга сазовор бўлди.

ХАЛҚАРО ТУРНИР

● Германия Демократик Республикаси пойтахтида оғир атлетика бўйича социалистик мамлакатлар спортчиларининг «Дружба» турнири бўлиб ўтди. Мамлакат терма командаси сафида қатнашган республикамиз вакиллари Илгиз Камолов олтин, Улуғбек Пошшахўжаев кумуш медаль билан тақдирланди. 56 килограммгача вазнлилар баҳсида қатнашган Илгиз Камолов икки курашда 232,5 килограмм, 75 килограммгача вазнлилар баҳсида Улуғбек Пошшахўжаев 310 килограмм натижа кўрсатди.

ШАШКАЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИ

● РУС шашкаси бўйича аёллар ўртасида ўтказилган республика чемпионати ниҳоясига етди. Тошкентлик мастерликка номзод Н. Бадеева ўн имкониятдан тўққиз очко тўплаб республика чемпиони бўлди. Фарғоналик З. Сафина 8,5 очко билан иккинчи, тошкентлик И. Иванова 8 очко билан учинчи бўлди.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР СОВЕТИ

ДАМ ОЛИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«Кумушкон» туристик базасига — сентябрь, октябрь, ноябрь ойларида, 5, 10 кун муддатга.

1 киши учун беш кунлик путёвка баҳоси — 33 сўм.
1 киши учун 10 кунлик путёвка баҳоси — 63 сўм;
3 киши учун 10 кунга оилавий путёвка баҳоси — 183 сўм;
4 киши учун 10 кунга оилавий путёвка баҳоси — 241 сўм.

«КУМУШКОН ТУРИСТИК БАЗАСИ Чотқол тоғ тизмалари ён бағрига жойлашган. Туристлар 3—4 кишилик коттежларга жойлашишади.

Дискотека, кутубхона, видеосалон, кинотеатр, спорт майдончаси, рақс майдончаси, сув ҳавзаси туристлар хизматида бўлади.

БАЛИҚ ОВЛАШ ИШҚИБОЗЛАРИНИ 3, 5, 10 КУН МУДДАТГА «ФАРҲОД» ТУРИСТИК БАЗАСИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ.

1 киши учун 3 кунлик путёвка баҳоси — 21 сўм;
1 киши учун 5 кунлик путёвка баҳоси — 38 сўм;
1 киши учун 10 кунлик путёвка баҳоси — 74 сўм.
Мазкур туристик базага 2 ва 4 киши учун оилавий путёвкалар ҳам мавжуд.

«ФАРҲОД» ТУРИСТИК БАЗАСИ Фарҳод сув омбори (Сирдарё ҳавзаси) **чап соҳилига жойлашган. Туристлар 2—3 ва 4 кишилик коттежларга жойлашишади. Рақс майдончаси, кутубхона, кинотеатр, биллиардхона, спорт майдончаси, сув ҳавзаси, пляж, қайиқ станцияси туристлар хизматида бўлади, бу ерда моторли қайиқларни прокатга олиш мумкин. Туристлар Бекобод, Ленинобод шаҳарларига қизиқарли саёҳатларга чиқадилар.**

«ЧИМЁН» ТУРИСТИК КОМПЛЕКСИГА: сентябрь-декабрь ойларида, 5, 10 кун муддатга.
1 киши учун 5 кунлик путёвка баҳоси — 35 сўм;
1 киши учун 10 кунлик путёвка баҳоси — 70 сўм.

«ЧИМЁН» ТУРИСТИК КОМПЛЕКСИ Тошкентдан 80 км. олисда, денгиз сатҳидан 1650 метр баландликда жойлашган.

Туристлар 9 қаватли меҳмонхонанинг 3—4 ўринли, ҳамма шарт-шароитларга эга бўлган номерларга жойлашишади. Кино зали, кутубхона, видеобар, дискобар, шоколад бари, сауна, автомат ўйинлар зали, теннис столлари бўлган спорт зали, биллиардхона туристлар хизматида бўлади, дам олувчилар фаэтонлар ва отларда, осма йўл бўйлаб сайр қилишлари мумкин.

«ЯНГИОБОД» ТУРИСТИК БАЗАСИГА: 5—10 кун муддатга.
1 киши учун 5 кунлик путёвка баҳоси — 35 сўм;
1 киши учун 10 кунлик путёвка баҳоси — 70 сўм;

«ЯНГИОБОД» ТУРИСТИК БАЗАСИ Янгиобод шаҳридан шимолда, шаҳардан 3 км. олисдаги Каттасой дарёси воҳасида, 1500 м. баландликда жойлашган.

Туристлар 3—4 ўринли хоналарга жойлашишади. Кино зали, дискобар, сауна, автомат ўйинлар зали, теннис, биллиардхона, кафе, кутубхона, видеобар туристлар хизматида бўлади, дам олувчилар қизиқарли сайрларга, экскурсияга чиқишлари, спорт-соғломлаштириш тадбирларида иштирок этишлари мумкин.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресларга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй. Телефонлар — 33-67-03, 33-10-55, **«КУМУШКОН» туристик базаси бўйича** — жума куни соат 11 дан 18.00 гача, **«ФАРҲОД»** туристик базаси бўйича жума куни соат 10 дан 18.00 гача; **«ЧИМЁН» туристик комплекси бўйича** — сешанба ва жума кунлари соат 15 дан 17.00 гача мурожаат қилинсин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

ишчиларни яшаш жойида пропискадан ўчмаган ҳолда Астрахань областига сабзавот ва полиз экинлари ҳосилини йиғиб олиш учун

1—2 ОЙ МУДДАТ БИЛАН

ТАШКИЛИЙ РАВИШДА ИШГА ЮБОРАДИ

ЁЛҒИЗ ЭРКАК ВА АЁЛЛАР:

«ЗИЛ» ва АЗЛК» автомобиль заводларига (Москва шаҳри);

Запорожье метиз заводига (Запорожье шаҳри);

Кременчуг ғилдирак заводига (Кременчуг шаҳри);

«КамАЗ» ишлаб чиқариш бирлашмасига (Набережние Челни шаҳри).

Қурилиш ихтисосига эга бўлган ишчиларни 1—2 йил муддатга:

«Волгодонскстрой» қурилиш-монтаж ишлаб чиқариш бирлашмасига **(Волгодонск шаҳри);**

«Камгэсэнергострой» ишлаб чиқариш бирлашмасига (Набережние Челни шаҳри);

«Куйбишевгидрострой» қурилиш монтаж ишлаб чиқариш бирлашмасига (Тольятти шаҳри).

Ёлғиз эркакларни 6 ой муддат билан мавсумий ишларга:

Нижне-Енисейск ёғоч оқизиш идорасига (Енисейск шаҳри);

«Бирюсинсклес» ўрмончилик ишлаб чиқариш бирлашмасига (Бирюсинск шаҳри).

Жўнаб кетувчиларга суткалик ҳақ, иш жойига етиб бориш ва қайтиб келиш йўл харажатлари, қайтиб олмаслик шарти билан пул ёрдами берилади. Ташкилий равишда ишга етиб келганлар ётоқхона ва махсус кийим-бош билан таъминланадилар.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресларга мурожаат қилинсин: РАЙОН МАРКАЗЛАРИДА — аҳолини ишга жойлаштириш бюроларига, АНГРЕН, ОЛМАЛИҚ ва ЧИРЧИҚ шаҳарлари аҳолини ишга жойлаштириш марказларига; ТОШКЕНТ ШАҲРИДА — аҳолини ишга жойлаштириш область марказига — Привокзал кўчаси, 30-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 23, 26-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекати).

Справкалар учун телефон — 55-74-77.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Р.—11903 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётнинг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Б.—1687. Индекс: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12